

OM PYTAGOREISKA AKTIVERINGSMETODER

av Lars Adelskog

Del ett

Inledning

Denna fråga måste ställas: Om hylozoiken revolutionerar betraktelsesätten i den teoretiska esoteriken, borde den då inte medföra också en motsvarande nyplöjning av esoterikens praktiska fält, det vill säga metoderna för medvetenhetsutvecklingen? Visst borde den det – och gör det också.

Att så måste vara framgår redan av de fyra revolutionerande nyheter som Laurencys *De vises sten* innehåller och som aldrig tidigare meddelats ens i esoteriska kunskapsordnar:

”Den första är lösningen av treenighetens ’mysterium’, tillvarons tre likvärdiga aspekter, det väsentliga i absoluta kunskapssystemet, grundvalen för framtidens filosofi och vetenskap.

Den andra är hävdandet av att materien (atomerna) är bäraren av medvetenheten, att tillvarons mening är medvetenhetsutvecklingen, att denna består i jagets fortsatta självaktivering av medvetenheten i allt högre slag av molekyler och atomer, att det är dessa som utvisa gränserna för de olika slagen av medvetenhet, att utan denna insikt jaget drunknar i medvetenhets-oceanen mellan världarna 48 och 46, som fallet är med rajayogier.

Den tredje är angivna objektiva grunderna för de olika utvecklingsstadierna.

Den fjärde är formuleringen av ’livslagar’ med särskilt framhävande av de väsentliga för vår tid såsom inledning till vattumannens lagepok.” *Livskunskap Fyra*, 1.20.13-16

I dessa fyra sanningar ligger, för den som förmår uppfatta det, också nyckeln till metoder för medvetenhetsutvecklingen, både den individuella och kollektiva, metoder som avviker från dem som vunnit hävd i de flesta esoteriska ordnar eller rörelser.

Att de pytagoreiska metoderna avviker från de flesta traditionella beror just på att hylozoikens förklaring av medvetenhetsutvecklingen är en i grunden annan än den traditionella esoteriska.

”Det blev ingen symbolik utan en utformning av de exakta verklighetsbegreppen, nödvändiga såsom fundament för exakt verklighetsforskning för mänskligheten. Med hylozoiken eller andliga materialismen upphävde Pytagoras motsättningen mellan ande och materia och klargjorde, att ande är detsamma som materiens medvetenhet. Det var ett totalt nytt framställningsätt, som han icke kopierat från någon. Det var första gången kunskapen framställdes på detta sätt. Därmed var grund lagd för forskningen, för vetenskaplig behandling av esoteriken. Pytagoras är den förste vetenskapsmannen i västerländsk mening, grundaren av exakta vetenskapen. Hur länge det kommer att dröja, innan vetenskapen inser och erkänner detta, är fullständigt betydelselöst.” *Livskunskap Två*, 1.1.2

De brister i den traditionella esoteriken, som Laurency påtalar i de båda ovan anförda citaten, omöjliggör en klar och riktig uppfattning av medvetenhetsutvecklingen.

Enligt hylozoiken är alltså medvetenheten alltid knuten till materien. Också den individuella medvetenheten måste därför ha ett materiellt underlag. Och om denna individuella medvetenhet skall överleva alltid förgängliga kroppar eller höljen, måste den ha ett annat materiellt underlag än dessa höljen. De enda oförgängliga materiella underlagen är uratomerna, som Pytagoras kallade monaderna. Enligt hylozoiken är uratomerna eller monaderna, efter att deras potentiella medvetenhet väckts till liv och sedan blivit självaktiv, den oförstörbara materiella grunden till de odödliga jagen.

I avsaknad av läran om uratomen, monaden, såsom det oförstörbara jagets materiella grund har den traditionella esoteriken i stort sett gått endera av två vägar i sina försök att förklara hur den individuella jagmedvetenheten kan överleva de materiella höljenas upplösning. Den första vägen, som representeras av Shankaras advaita vedanta, struntar i materieaspekten helt

och hållet, som om den icke finnes. Detta kommenterar Laurency så:

”Den fundamentala olikheten mellan Pytagoras’ hylozoik och Shankaras panteism är att advaita antar, att medvetandet kan existera utan materiellt underlag, medan däremot enligt hylozoiken medvetenhet icke kan äga självständig existens oberoende av materien, utan alltid är med nödvändighet knuten till materia.

Enligt panteismen måste livet sakna förnuftigt ändamål. Världssjälens avsondrar individuella själen, som efter ett meningslöst irrande (”själavandring”) genom de fyra naturrikerna slutligen lyckas nå nirvana och förintas genom att återgå till en evigt oföränderlig världssjäl, som arbetar blint och automatiskt utan ändamål. Det är lättförståeligt att självmedvetenheten utan fast punkt för egen existens, så snart den befriats från materien, måste antagas sammansmälta med ursjälen.” *Kunskapen om verkligheten*, 7.2.24,25

Den andra vägen, som företräds av teosofin och dess fortsättning i Alice A. Baileys författarskap, synes utgå ifrån insikten att jaget måste ha något slags materiellt underlag men låter något högre hölje fylla denna funktion. Vanligen är detta högre hölje den s.k. anden eller atma, vilken i hylozoiken motsvarar 45-höljet.

Detta slags förklaring framkallar emellertid två allvarliga invändningar.

Den första invändningen är att denna förklaring lämnat obesvarat hur jagmedvetenheten kan fortsätta att utvecklas bortom och utöver detta högre hölje och vad slags materiellt underlag den då har. Hur kan det, med andra ord, finnas en genom hela evolutionen och expansionen i allt högre världar oförstörbar jagidentitet, om dennas materiella underlag steg för steg måste upplösas och bytas ut mot andra av högre slag?

Den andra invändningen kan uttryckas så:

Eftersom jaget inte är någon av ”de lägre principerna”, det vill säga inkarnationshöljerna – mental-, emotional- och eterhöljerna – och deras medvetenhet, utan ”det högre jaget” eller ”anden” (atma), och detta ”högre jag” eller ”verkliga jag” beskrivs såsom ett självständigt väsen med övermänsklig medvetenskapskapacitet: ”allvetande och allsmäktigt i människans världar”, ”fritt från karma” etc, måste dessa frågor ställas: Vad är det alls för mening med en människas liv i det fysiska, emotionala och mentala, hennes medvetenhet, erfarenheter, mödosamma arbete i dessa världar, om hon redan äger ett annat jag, ett högre jag, som är självmedvetet, allvetande, allsmäktigt osv. i övermänskliga världar? Och hur kan det jaget finnas på sin höga nivå? Har det alltid funnits där? Eller har det utvecklats dit genom alla lägre världar, stadier och nivåer? Om det alltid funnits där, måste frågan bli: Hur kommer det sig då att somliga jag måste utvecklas till allt högre, medan andra från början finns på en högre nivå? Om det utvecklats dit, måste frågan bli: Förutsätter då inte detta att det, som nu är ett högre jag, en gång varit ett lägre jag liksom vi men sedan utvecklats till ett högre jag och varför *utvecklas* då inte också vi till att *bli* ett högre jag i stället för att redan *ha* ett sådant?

Vidare sägs om det högre jaget att det skickar ned en ”stråle av sig självt” i det lägre jaget för att vinna erfarenheter i dettas världar. Allvetenheten har alltså något att lära i livsokunnighetens världar! Samtidigt sägs lägre jaget – det som vi människor ändå måste förknippa med ”jag” – ha till främsta uppgift att upprätta kontakt med högre jaget och komma under dess inflytande.

Som synes, leder denna konstiga lära om människans lägre och högre jag till idel orimligheter. Denna lära ger ingen verklig förklaring av livets mening utan bara vållar svårigheter för förståelsen av denna.

Att livets mening är medvetenhetens utveckling i varje levande väsen framgår däremot alldeles tydligt av hylozoikens lära om de ursprungligen omedvetna uratomerna eller monaderna, vilka genom att först involveras allt djupare i materien i världarna 1–49 får sin potentiella medvetenhet aktualiserad (väckt till liv) för att sedan i evolutionen ”upp” genom världarna 49–1 med deras tolv naturriken förvärva självaktiv medvetenhet i höljen av allt högre slags materia, från och med människariket (fjärde naturriket) även självmedvetenhet och från och med essentialriket (femte naturriket i världarna 46 och 45) även gruppmedvetenhet med allt

fler likaledes självmedvetna och gruppmedvetna monader för att slutligen i högsta (tolfte) naturriket i högsta världen (1) nå kosmisk allvetenhet och allmakt.

Några fakta som ligger till grund för pytagoreiska aktiveringsmetoder

I allt arbete med den egna medvetenhetsaktiveringen måste individen ifråga beakta två för hela arbetet avgörande faktorer. Den första faktorn är den väsentliga skillnaden mellan den egna medvetenheten, alltså jag- eller monadmedvetenheten, och höljenas medvetenhet:

”Esoteriken allena kan lämna erforderliga förklaringar på medvetenheten, varmed menas de olika slagen av medvetenhet, som den livsokunnige uppfattar som organismens medvetenhet. Esoterikern lär sig skilja på dessa olika slag. Viktigast är, att han icke identifierar sin jagmedvetenhet med övriga slag av medvetenhet i sina höljen. Jagmedvetenhet är vad man begriper och förstår. Det övriga är höljenas medvetenhet. Det är därför man kan säga: mina höljen vilja detta, jag vill det icke. Visserligen sakna höljen egen vilja. Men bli de aktiverade utifrån, så behärskas de av de utifrån kommande vibrationerna och detta gör att höljen förefalla kunna vilja. Detta gör också, att andras tankar kunna så behärska höljenas medvetenheterna, att dessa bli viljebestämda utifrån. Men det befriar icke individen från ansvar. Ty det är hans plikt att vara självbestämd. Det är på förväxlingen av höljenas medvetenhet och jagmedvetenhet som individens största misstag bero.” *Livskunskap Två*, 5.1.14

Den andra faktorn är det naturrike monaden tillhör och det närmast högre rike den söker nå. Varje naturrike har sina särskilda förutsättningar, erbjuder monaderna sina särskilda möjligheter för medvetenhetens aktivering och, om monaderna tar dessa möjligheter till vara, förbereder monaderna på de sätt endast detta naturrike kan för livet i närmast högre naturrike. Intet naturrike är förmer än något annat. Alla behövs i det stora kosmiska hushållet. Vart och ett av dem är en nödvändig länk i den gigantiska obrutna kedja som förenar den lägsta världen med den högsta, mineralriket med sjunde gudomsriket.

Vi är människomonader, tillhör fjärde naturriket, och i den mån vi är aspiranter på lärjungaskapet eller redan antagna lärjungar strävar vi att uppnå femte naturriket. Gemensamt med alla evolutionsmonader alltifrån mineralriket har vi uppgiften att aktivera medvetenheten. Detta betyder att göra monadens självaktiva medvetenhet gällande mot höljenas passiva medvetenhet. Vårt viktigaste redskap i detta arbete är uppmärksamheten, närmare bestämt den av monaden själv riktade uppmärksamheten. Denna riktade uppmärksamhet är den enda kvalitetsgrad av uppmärksamhet som har någon som helst betydelse för medvetenhetsutvecklingen, medvetenhetsaktiveringen.

De i kvalitativ mening två lägre slagen av uppmärksamhet är: 1) den flackande eller obefintliga uppmärksamheten och 2) den av föremålet dragna uppmärksamheten. Med dessa två lägre slags uppmärksamhet fyller den vanliga människan sin vakna tid.

Det lägsta slaget kan exemplifieras med den vanliga ouppmärksamhet vi ger prov på, när vi inte kan redogöra för vad vi nyligen sagt och gjort, vad andra sagt och gjort i vår ”närvaro”, var vi förlagt saker vi just hade i handen osv. Till detta lägsta slags uppmärksamhet hör också de enkla, icke reflekterande utan snarare reagerande och associerande, mekaniska mentala processer som de flesta kallar ”tänkande” och som yttrar sig i lika oreflekterat och mekaniskt tal.

Det andra eller näst lägsta slagets uppmärksamhet förekommer, när vi fascineras, fångas av något yttre som erbjuds våra på stimulans lystna sinnen, till exempel vid tevetittande; när vi rycks med i, dras eller liksom sugts in i vårt eget eller någon annans emotionala engagemang, vår egen eller någon annans upphetsning.

Kännetecknande för uppmärksamhet av dessa båda lägre slag är att den icke kräver någon som helst inre ansträngning, någon som helst ansträngning från jagets sida. När dessa två slags uppmärksamhet råder, är jaget icke ens närvarande, utan det som då sker med människan är uteslutande höljenas mekaniska och automatiska aktivitet. Dessa slags upmärk-

samhet saknar därför all betydelse för medvetenhetsaktiveringen.

Det är först när vi riktar uppmärksamheten inifrån oss själva, som jaget är närvarande. Detta går inte utan en viss inre ansträngning. När denna slappnar, återinträder vårt tillstånd i uppmärksamhet av något av de två lägre slagen.

Den självriktade uppmärksamheten är utgångsläget för alla hylozoiska aktiveringsmetoder. Allt börjar med denna, eftersom det är först i denna som monaden är närvarande och aktiv. Att monaden är aktiv betyder att dess energier för tillfället är starkare än höljenas energier, behärskar dessa. Det är alltså detta slags uppmärksamhet Laurency avser, när han skriver ”uppmärksamheten anger jagets närvaro.” (*Kunskapen om verkligheten* 1.15.4)

Låt oss nu begrunda den andra av de båda ovan anförda faktorerna, nämligen den att vi är monader i fjärde naturriket och strävar att nå femte naturriket. Vilken är denna faktors betydelse för frågan om kvalitativt olika slag av uppmärksamhet?

Dess betydelse ligger i tre för medvetenhetsaktiveringen avgörande fakta:

1) *Det är först i fjärde naturriket, som monaden har möjligheten av självmedvetenhet.* Det är så tack vare att människomonaden utrustats med ett kausalhölje, monadens i människoriket enda odödliga hölje. Kausalmedvetenheten, men också först denna (lägst 47:3), innebär alltid också självmedvetenhet. Enbart mentalmedvetenhet (47:4-7) räcker icke för denna. Självmedvetenheten är den viktigaste av de förmågor som skiljer människan från djuren.

2) *Självmedvetenheten möjliggör det i människoriket kvalitativt högsta slaget av uppmärksamhet, nämligen riktad uppmärksamhet med samtidig självmedvetenhet.* Riktad uppmärksamhet är visserligen monadens aktivitet, monadens riktande av medvetenhetsenergi starkare än höljenas energier. Men att monaden är närvarande och självaktiv betyder inte utan vidare att den är självmedveten. Tvärtom är det vanliga i människoriket före kausalstadiet att denna monadens närvaro och självaktivitet är begränsade till denna uppmärksamhet riktad åt endast ett håll: uppmärksamhetens föremål. Ett dylikt uppmärksamhetens föremål kan vara dels för människan yttre ting och händelser, dels hon själv, hennes rörelse-, känslö- och tankefunktioner. I det sistnämnda fallet talar vi om *själviakttagelse*. Denna är en av de viktigaste pytagoreiska aktiveringsmetoderna. Men om under själviakttagelsen jaget uppmärksammar sig självt, minns sin egen existens, så blir dess uppmärksamhet plötsligt riktad åt två håll: föremålet och jaget självt. Då uppstår för ögonblicket självmedvetenhet, ett kvalitativt högre tillstånd. Då kan jaget säga: ”Jag iakttar detta och är samtidigt medveten om min egen närvaro här och nu. Jag iakttar detta – denna min organisms rörelse eller vila, eller denna känsla som söker behärska mig, eller denna ändlösa följd av irrande tankar – men jag är ingenting av detta. Jag är iakttagaren.”

3) *Självmedvetenheten förekommer vanligen endast sällan och kortvarigt hos normalmänniskan, men i femte naturriket är den ett permanent och naturligt tillstånd,* ur vilket alla högre medvetenhetslag i tur och ordning utvecklas. Den riktade uppmärksamheten är sällsynt i den vanliga människans vardag, men självmedvetenheten är ännu sällsyntare. Spontant kan den inställa sig i särskilda, vanligen för individen betydelsefulla situationer. Till exempel kan människan ha vissa bestämda minnen från barndomen, vilka genom sin klarhet, livfullhet, intryckskraft, detaljrikedom och meningsfullhet bjärt sticker av mot allt det övriga – långa, grå tider av glömska och meningslöshet. Att dylika minnen har en sådan, kraft, som är oförstörd efter trettio, femtio eller åttio år, beror på att de är minnen av ögonblick av självmedvetenhet. Dylika spontana framträdanden av självmedvetenheten är likväl alltför få, alltför kortvariga och framför allt okontrollerbara för att människan skall kunna för sin medvetenhetsaktivering bygga på dem. Den människa, som vill vara aspirant på lärjungaskapet och alltså strävar att uppnå femte naturriket, måste från första början bereda sig på att i stället göra metodiska och ihärdiga ansträngningar att framkalla stunder av självmedvetenhet. Dylika metodiska ansträngningar kallas *själverinring* och är ännu en av de viktigaste pytagoreiska aktiveringsmetoderna. Självverinring är avsiktlig aktivering av kausalhöljets kunskapscentrum.

Egentligen säger det sig självt att den som strävar efter att nå femte naturriket, måste söka att så mycket som möjligt leva i det slags medvetenhet som kännetecknar detta rike. Om varaktig självmedvetenhet är något som utmärker femte naturrikets individer, så kan vi bli dessa alltmer lika i samma mån som vi kan med vilja, med avsikt framkalla egna stunder av självmedvetenhet, få dem att komma oftare och, när de väl kommit, få dem att vara längre.

En tredje särskilt viktig hylozoisk aktiveringsmetod är icke-identifiering. Teorin för denna metod bygger på en psyko-logisk lag, som säger "jag kan inte vara det som jag iakttar". ("Psyko-logisk" avser psykets logik.) Samma sanning kan även uttryckas så: "När jag iakttar något, uppstår en iakttagare, som är skild från, icke identifierad med, det iakttagna." Att säga "en iakttagare uppstår" är det detsamma som att säga "jaget (eller monaden) blir närvarande". Det iakttagaren eller jaget gör är att använda riktad uppmärksamhet. Om iakttagaren (monaden) samtidigt med att iakttaga blir självmedveten, medveten om sin egen existens, blir icke-identifieringen ännu grundligare.

Tillstånd av självmedvetenhet eller själverinring och tillstånd av identifiering är ömsesidigt uteslutande: finns det ena för handen, så finns icke det andra. Ett tillstånd av självmedvetenhet är alltså ett tillstånd av icke-identifiering. Att öva icke-identifiering är därför ett sätt att åstadkomma självmedvetenhet, är en ingång till själverinring.

Att öva icke-identifiering är ett nödvändigt inslag i aktiveringen av högre slags medvetenhet också därför att det är i tillstånden av identifiering, som vi är som minst medvetna och minst vakna, som mest omedvetna, frånvarande och sovande. Våra mest mekaniska tillstånd, såsom tillstånd av vrede, hat, upprördhet, stark irritation, indignation, rädsla och så vidare, är också våra minst medvetna tillstånd, då vi tänker sämst och uppfattar minst av omgivningen och oss själva. Vi kan då inte minnas oss själva, icke ens iakttaga oss själva; ja, vi minns inte ens att dessa metoder eller möjligheter finns. I tillstånd av stark identifiering existerar vi egentligen bara som just denna negativa känsla. Vi är identifierade med den, och det är därför tillståndet kallas identifiering.

Del två

Om meditation

Bland esoteriska aktiveringsmetoder innehar meditationen en särställning. All esoterisk skolning innefattar meditation, och alla esoteriska skolor anbefaller sina elever att meditera.

Meditation är självinitierad medvetenhetsaktivitet. Det handlar alltså om sådant tänkande som monaden själv utför, i motsats till sådana tankar och känslor som uppstår automatiskt och mekaniskt i höljen. Denna av monaden själv initierad, av monaden själv riktad tankeverksamhet är den enda, som har betydelse för medvetenhetsutvecklingen.

Bara därför att tänkandet är självinitierat och således av en högre kvalitet än de vanliga automatiska tankarna, är det inte nödvändigtvis sant och riktigt. Också hos skarpa och skickliga tänkare, såsom filosofer och vetenskapsmän, består tankeinnehållet ofta till stor del av fiktioner, det vill säga sådana mentala föreställningar som inte stämmer överens med verkligheten. Så är det därför att mänskligheten på nuvarande allmänna utvecklingsstadium kan på egen hand förvärva kunskap om endast (delar av) fysiska världen, lägsta världen i kosmos, men inte om någon av de 48 allt högre världarna, som kosmos består av; och det är omöjligt att med endast denna ringa kunskap om verkligheten veta något om tillvarons förnuftighet (livslagarna) och livets mening (monadernas medvetenhetsutveckling).

Det är därför som bara esoteriken ger kunskap i fullaste mening. Och av de olika försök, som sedan år 1875 gjorts att framställa den tidigare hemlighållna kunskapen om verkligheten och livet, är det bara hylozoiken, som har den begreppsmässiga exakthet och systematiska form som de mer mentalt bestämda studerande behöver.

Det självinitierade tänkandet, det verkliga tänkandet (till skillnad från höljesautomatiken), måste ha ett innehåll; det kan inte vara ett tanketomt tillstånd. I brist på verklighetskunskap

har dess innehåll hittills (i filosofi och vetenskap) till stor del varit fiktivt. Men tack vare hylozoikens publicering är det numera möjligt att tänka idel verklighet och sanning, tänka verklighetsideer.

Meditation är, som inledningsvis sades, självinitierat tänkande. Men är detta en god definition av meditation i esoterisk mening? Nej, det är det inte, eftersom även det självinitierade tänkandet kan vara fiktivt, såsom just sagts. Definitionen av meditation i esoterisk mening måste vara snävare, så att den exempelvis lyder: "Meditation i esoterisk mening är självinitierat tänkande, vars innehåll är idel verklighetsideer."

Här skall förtydligas att ordet "verklighetsidé", såsom det används här och av Laurency, betyder "med verkligheten överensstämmande idé", inte vad slags "idé" om verkligheten som helst, och avgjort inte teologins, filosofins och den fysikalistiska vetenskapens "ideer" om verkligheten. Det förtjänar påpekas att ordet "idé" kommer från Platon, som därmed menade just verklighetsidé, idé från idévärlden (kausalvärlden).

Den nyss givna definitionen anger bara den nödvändiga utgångspunkten för esoterisk meditation, bestämmer vad den inte kan undvara. Därutöver kan esoterisk meditation ytterligare kvalificeras, alltså tillföras högre kvaliteter avseende såväl funktionstillståndet som medvetenhetstillståndet.

Sitt funktionstillstånd förbättrar den mediterande genom att flytta över sin dagsmedvetenhet från organismen till eterhöljet (ett första steg i den process som i yogafilosofin kallas "samadhi"). Medvetenhetstillståndet höjer han genom att öka graden av självmedvetenhet.

Om hylozoisk meditation

Om all esoterisk skolning innefattar meditation och om alla esoteriska skolor anbefaller sina elever att meditera, måste frågan ställas: Vilket särskilt slags meditation anbefaller en pytagoreisk skola? Eller uttryckt såsom den vanliga fråga, som eleverna ställer läraren, när han anbefaller dem att meditera: "Vad skall vi meditera på?"

I en pytagoreisk skola blir lärarens särskilda svar på denna fråga: "Vad har vi fått hylozoiken för, om inte för att meditera på den? Och vad skall vi meditera på, om inte på hylozoiken?"

Studiet av hylozoiken gör det möjligt att aktivera den högre mentalmedvetenheten, i första hand 47:5, perspektivtänkandet, det första rena mentaltänkandet. Tack vare att kunskapssystemets innehåll är idel verklighetsideer kan tänkandet därmed aktivera det övermedvetna mentala och senare även det kausala.

Tack vare sin överensstämmelse med verkligheten verkar det riktiga kunskapssystemet likt som en magnet, som gör det möjligt för esoterikern att automatiskt draga ut det väsentliga i allt vetande och renodla detta till verkliga mentalideer, sunda förnufts ideer. Vetande är inte detsamma som kunskap, utan nerdimensionering av kausalideerna (verklighetsideerna) till mentala fiktioner. Kunskap blir det först, sedan det befriats från fiktionerna.

Hylozoiken befriar oss från österländska symboliken, som hade till uppgift att uppöva "intuitionen". Hylozoikern förvärvar kausalintuitionen via perspektiv- och systemtänkande och essentialintuitionen genom kollektivmedvetenhet via telepatin.

Så länge individen ännu inte fått upp ögonen för att livets mening är medvetandets utveckling och därför inte beslutat att ägna en väsentlig del av sin kraft åt denna, så länge är han också hänvisad till att följa med mänsklighetens allmänna medvetenhetsutveckling, den långsamma lunken under årmiljoner. Så länge är det också en bisak, om hans subjektiva medvetenhetsinnehåll överensstämmer med verkligheten. Det är därför individerna kan utvecklas genom illusioner och fiktioner, även om det går mycket långsamt.

Men när individen väl insett att det gäller medvetenhetsutveckling och att det avsiktliga, målmedvetna, ändamålsenliga arbetet på denna medför snabbutveckling, blir befrielsen från illusioner och fiktioner huvudsaken.

Det är också därför, som uppfattningens exakthet och utrensandet av felaktiga föreställningar är så viktiga för den högre mentalutvecklingen.

Av mänskliga medvetenhetsutvecklingens sammanlagt 777 nivåer faller 70 på den högre mentalutvecklingen (47:5 och 47:4), alltså aktiveringen av först perspektivtänkandet (47:5) och senare av systemtänkandet (47:4). Om vi betänker att också den som avsiktligt och metodiskt arbetar med att utveckla sin medvetenhet, vanligen inte hinner avverka mer än en nivå per inkarnation, inser vi att också den högre mentalutvecklingen är en process, som kräver åtskilliga inkarnationers arbete. Den som däremot ingenting gör för sin medvetenhetsutveckling, kan stå kvar på samma nivå i hundra inkarnationer eller mer.

Alla pytagoreiska aktiveringsmetoder har karaktär av förformning. Att förforma betyder att forma något före något annat. I just detta sammanhang betyder det att individen i sitt vanliga funktionstillstånd (tankar och känslor) inför avsiktliga processer, som i någon mån efterliknar tänkande såsom detta yttrar sig i högre medvetenhetstillstånd, ger sitt tänkande en form som i väsentliga avseenden motsvarar den form det skulle ha i ett högre tillstånd. Meningen med att öva förformning är att stå beredd, när ett högre medvetenhetstillstånd plötsligt infinner sig, så att man kan använda det.

Arbetet med långa tankar är ett slags förformning, som efterliknar uppfattandet av en kausalidé. Det viktiga är att alla de tankar (element) som tillsammans bygger upp en lång tanke överensstämmer med sanningen eller verkligheten, alltså är verklighetsideer. Om en enda fiktion tillåts insmyga sig i den långa tanken, blir denna förfelad.

Särskilt betydelsefullt är att öva självmedvetenhet i samband med att man begrundar esoteriska sanningar, kosmiska ideer. I arbetets början är stunderna av självmedvetenhet vanligen sällsynta, mycket kortvariga och ganska torftiga; egentligen bara insikten ”jag har inte kommit ihåg mig själv”. Men senare, efter ihärdigt arbete, kan man få dem att komma oftare, vara längre och kan man också lägga mer i dem. Detta ”lägga mer i dem” betyder att man använder dem för begrundan och eftertanke på viktigare ting. Reflektera på, meditera över esoteriska sanningar, kosmiska ideer i tillstånd av självmedvetenhet! Dessa tillstånd är av högre kvalitet, så att man, när man befinner sig i dem, kan för ögonblicket förstå sådant man annars inte förstår. Därmed höjer man sin medvetenhetsnivå för tillfället, och upprepar man detta tillräckligt många gånger, blir nivåhöjningen mera bestående.

Såsom nämndes i artikeln ”Vad betyder oktaedern?” (*Den pytagoreiske kuriren*, sommarnumret 2012) är det särskilt åtta kosmiska ideer man kan meditera på med självmedvetenhet: 1) allts enhet; 2) allts tre aspekter; 3) nerdimensionering: 3 blir 7, 7 blir 49, de sju kosmiska sjuserierna, de sju strålarna eller departementen; 4) livslagarna; 5) medvetenhetsutvecklingen såsom livets mening; 6) de tolv essentiala egenskaperna; 7) Augoeides; 8) hierarki, skola, de äldre bröderna – ”det högre” i vidaste mening.

Mentalisering – inledning och teori

I de gamla esoteriska kunskapsordarna var tro icke tillåten. Där gällde det alltid att begripa och förstå, icke att tro. Redan i lägsta graden fick de invigda lära sig av med att tro. Detta var ett långsamt men grundligt förfarande, som började med att de fick lära sig skilja på tro och kritiskt antagandet. Tro är känslans absoluta och oresonliga övertygelse, oemottaglig för rättelse och förnuft. Det kritiska antagandet däremot är något som man låter gälla tills vidare, tills man fått veta. Därmed är man tillgänglig för förnuftsskäl och önskar rättelse.

Här är det nödvändigt förstå att ordet ”kritisk” inte betyder ”negativ”, ”avvisande”, eller något dylikt, utan enligt sin ursprungliga betydelse rätt och slätt ”bedömande”. Ordet kommer av grekiskans *krinô* – ”jag dömer, bedömer”.

Skillnaden mellan tro och kritiskt antagande är inte bara skillnaden mellan emotionalt och mentalt. Den är också skillnaden mellan mekaniska, automatiska funktioner i höljena – främst emotionalhöljet men också mentalhöljets lägre materia (47:7 och 47:6) – och avsiktliga

funktioner i dessa höljen, och då främst i mentelhöljet. Tron är ett oreflekterat, automatiskt, känslostyrt försanthållande. Det kritiska antagandet är reflekterande, avsiktligt, tankemässigt prövande.

I arbetet med att skilja mellan tro och kritiskt antagande är alltså avsiktlighet en särskilt viktig faktor. Avsiktlighet är riktad uppmärksamhet, vilket betyde av jaget riktad uppmärksamhet. Denna är monadens egen, självaktiva medvetenhet. Uppmärksamhet av lägre kvalitetsgrad beror på höljenas mekaniska och automatiska aktivitet och saknar därför betydelse för medvetenhetsutvecklingen. Ju mer avsiktlig individen är i sitt kännande och tänkande, desto mer och bättre aktiverar han dittills övermedveten emotional och mental medvetenhet. Detta sammanhänger med att det lägre, negativa emotionala alltid är mekaniskt, utanför vår avsiktliga kontroll, och desto mer ju lägre och mer negativt det är; och omvänt: ju högre, ju mer positivt det emotionala är, desto mer avsiktligt och medvetet kan det vara.

Oavsiktlig, mekanisk verksamhet i det emotionala och mentala är principiellt av ondo och skall hämmas av den som vill utveckla sitt medvetande. Endast i det fysiska kan mekanisk verksamhet vara av godo, därför att eterhöljet, som styr denna, är förhållandevis väl fungerande, i motsats till de i alltför stor utsträckning dysfunktionella emotional- och mentelhöljena. Riktad uppmärksamhet skall odlas, framför allt i det mentala.

Avsiktlighet är en mental faktor, så att ju mer avsiktlig individen är i sitt vara och handlande, desto bättre kan han lyfta sin emotionalitet och mentalitet till högre slag. Lägre slags emotionalitet, präglad av negativa känslor såsom vrede, hat, irritation, avund, självömkan med mera, kan inte uppstå i tillstånd av avsiktlig emotional och mental medvetenhet. Högre slags emotionalitet är mentaliserad emotionalitet, så att, enkelt uttryckt, känslan är mer förnuftig än begäret och fantasin mer förnuftig än känslan.

Att öva avsiktlighet i alla möjliga vardagliga situationer är en viktig pytagoreisk aktiveringsmetod.

Så länge människan befinner sig på emotionalstadiet, är hennes "vilja", det vill säga handlingsmotivet, övervägande av emotional natur. Mer än hon tror låter hon sig styras av emotionala impulser, som hon i efterhand rationaliserar. Allteftersom hennes mentalutveckling framskrider, lär sig människan emellertid att handla mindre på emotional impuls och mer efter mental förberedelse. I denna ingår reflektion och planering. Det handlar om att öka stunderna av avsiktlighet, riktad uppmärksamhet, på bekostnad av det myckna mekaniska och automatiska som sker i hennes tanke- och framför allt känsloliv. I denna mentala kontroll av det emotionala ingår även att avsiktligt sätta in en utvärderande paus efter viktiga intryck, så att det inte blir mekanisk reaktion på mottaget intryck. På detta sätt kan hon hindra att mycket av emotionalhöljets mekaniska och automatiska aktivitet tar sig uttryck i oönskade fysiska handlingar, såsom framvisande av negativa känslor, sårande tilltal med mera sådant.

En vanföreställning måste avlivas, nämligen den att det är studiets föremål, som ensamt eller huvudsakligen höjer medvetenhetens nivå. Så är det alltså inte, utan det är kvaliteten av den uppmärksamhet man skänker studiet, som också höjer medvetenhetens nivå. Studiet av det mest fulländat sanna och exakta kunskapsystem blir meningslöst, om lärjungarna inte skänker det den uppmärksamhet det förtjänar, inte tänker tillräckligt grundligt på det och med det. Lärjungarna behöver alltså studera icke endast kunskapen utan även sig själva. De behöver idka själviakttagelse, se hur de onödigtvis begränsar sig genom ofullkomliga tankeprocesser, alltför korta och svaga tankar, mekaniska reaktioner i stället för avsiktligt och medvetet tankearbete, sömn i stället för vakenhet. Lärjungarna behöver även iakttaga sina egna automatiska antaganden och sedan antagandena bakom antagandena.

Riktad uppmärksamhet i det mentala betyder att tänkandet är självinitierat, reflekterande, aktivt urskiljande, inte passivt mottagande. Exempelvis utför tänkandet rimlighetsprövning genom att använda *reductio ad absurdum* och liknande redskap för urskillning. Också det egna arbetet med att bemästra hylozoikens mentalsystem är självinitierat tänkande.

Perspektivtänkandet är ett högre slags tänkande, som övervinner det lägre mentalas lyten och laster, såsom tvåvärt tänkande (tänkande i två absoluta motsatser: identitet och icke-identitet). I stället för motsatsparet identitet–icke-identitet använder perspektivtänkandet kategorin relation. I boken *Förklaringen*, dess avdelning Tio, har detta behandlats ganska utförligt, så det är onödigt att här gå in på detaljer om detta.

Systemtänkandet är det högsta slaget av mentaltänkande och bildar övergången till kausalmedvetenhet. Det är förmågan att tänka med hela system, liksom lägre tänkande tänker med begrepp. I takt med att systemtänkandet aktiveras kräver individen kunskapssystem för sin orientering i verkligheten, nöjer sig inte med systemlösa läror. Till sist finner han det mest överlägsna systemet, det hylozoiska kunskapssystemet. Bemästrandet av det hylozoiska systemet aktiverar kausalmedvetenheten, eftersom hylozoikens fakta är mentala nerdimensioneringar av kausalideer, verklighetsideer.

För individen innebär den högre mentalutvecklingen att han frigör sig från formativt tänkande (mekaniskt, automatiskt tänkande med enkla associationer, egentligen ett icke-tänkande), avemotionaliserar (mentaliserar) begreppen (*Förklaringen*, 10.2), tillägnar sig esoteriska och hylozoiska begrepp. Att man mentaliserar begreppen motsvaras i materiaspekten av att mentalhöljet lösgör sig från sammanvävnaden med emotionalhöljet, i medvetenhetsaspekten av man förvärvar perspektivtänkandet med dess strävan till begreppsklarhet. Att man, medan man mentaliserar begreppen, aktivt tillägnar sig hylozoikens mentalsystem motsvaras i materiaspekten av att det från emotionalhöljet alltmer frigjorda mentalhöljet dras till, närmar sig kausalhöljet och i medvetenhetsaspekten av att man börjar kunna taga emot lägsta slags kausalideer (47:3).

Allt detta handlar om att nå allt bättre kontroll av det emotionala och mentala – de dysfunktionella medvetenhetsslagen. De är dysfunktionella, emedan de inte ger kunskap om verkligheten, utan endast illusioner och fiktioner. Det mentala kan kontrollera det emotionala, och det kausala kan kontrollera det mentala. Innan kausalmedvetenhet ännu förvärvats i större utsträckning, kan individen kontrollera det mentala dels genom kontakten med Augoeides, dels genom att behärska det hylozoiska mentalsystemet. Denna kontroll över det mentala visar sin effektivitet i samma mån som individen med dess hjälp eliminerar fiktioner och grundlösa spekulationer.

Klara besked om medvetenhetsutvecklingens stadier är nödvändiga

Såsom den äldre publicerade esoteriken (1875–1950) framställde den mänskliga individens medvetenhetsutveckling, fick de studerande ingen ordentlig uppfattning om de olika stadierna i denna. I synnerhet mental- och kausalutvecklingen behandlades mycket knapphändig och utelämnades ibland helt. Följande kortfattade redogörelse, hämtad ur *A Treatise on White Magic* (En avhandling om vit magi), av Alice A. Bailey, är ganska typisk och får belysa denna bristfällighet:

”Om de emotionala begären övervägande är riktade mot djuriska mål, fås en människa som har starka drifter, som lever för att tillgodose dessa. Om begäret är riktat mot behag och lycka, fås en människa som har en sinnlig, skönhetsälskande och nöjeslysten natur, som styres praktiskt taget helt av självisk strävan. Så är det genom alla de många graderna av begär, goda, dåliga och likgiltiga, tills individen får en annan inställning och därmed riktar om de emotionala energierna åt ett annat håll. Begäret blir längtan efter något högre. Frigörelsen från återfödelsens hjul uppnås, och människan befrias från reinkarnationstvänet.” Anf. arb., ss. 295-296

Den kommentar, som hylozoikern kan göra till detta, är att emotionalitetens förvandling och omriktande från sinnligt och själviskt begär till längtan efter högre ting sker på kulturstadiet, högre emotionalstadiet, medan friheten från reinkarnationstvänet vinnes först på enhetsstadiet, essentialstadiet, 46-stadiet, som är det första rent övermänskliga stadiet. (*Kun-*

skapen om verkligheten, 1.35.12; *Människans väg*, 11.16.4; *Livskunskap Ett*, 3.5.3.) Den som läser denna A.A.B:s redogörelse kan knappast få ett annat intryck än att individens utveckling går direkt från det högre emotionala (48) till det essentiala (46). Men mellan de båda nämnda stadierna ligger två, som här har utelämnats, nämligen (högre) mentalstadiet (47:5 och 47:4) och kausalstadiet (47:3 och 47:2). Ingen kan i evolutionen gå direkt från 48 till 46, hoppa över 47, även om mystikerna tror att de kan det.

Intressant nog uttalar A.A.B. tydligt på andra ställen att mentalstadiet är en nödvändig förutsättning för den högre evolutionen. Till exempel i *The Rays and the Initiations* (s. 462) säger hon: ”det är först när aspiranten bestämt fattar posto i mentalvärlden och i allt ökande mån håller sin medvetenhets fokus där, som det blir det möjligt för honom att göra verkligt framsteg i byggandet av bron” (den bro som avses är den bro, antahkarana, lärjungen måste bygga mellan första- och andratriaden). Likaså: ”*det verkliga byggandet av antahkarana sker först när lärjungen börjar vara bestämt fokuserad i det mentala* och när således hans mental-medvetenhet fungerar intelligent och medvetet.” (Anf. arb. s. 446, kursiverat i originalet.)

Denna brist på sammanhang och faktiska motsägelse mellan det A.A.B. säger i *White Magic* och det hon säger i *Rays* är också en konsekvens av bristen på system i den äldre publicerade esoteriken.

I hylozoiken har de olika slagen av medvetenhet fått entydiga sifferbeteckningar enligt de atommaterielag de tillhör – 49, 48, 47, 46 osv. Tack vare detta framställningssätt visar hylozoiken på tydligast möjliga sätt dels i vilken ordning dessa olika slag av medvetenhet aktiveras i medvetenhetsevolutionen, dels att inget slag av medvetenhet kan hoppas över.

Tron att människan direkt från det högre emotionala når enheten eller ”föreningen med gud” hör som sagt till mystiken men inte till esoteriken. (*Livskunskap Tre* 8.1.12; *Livskunskap Fem* 5.8.1,2.) Utdraget ur *White Magic* ovan uttrycker alltså mystikerstadiets tro, medan utdragen ur *Rays* uttrycker esoteriska lärjungastadiets (humanitetsstadiets) vetande.

Många esoterikstuderande, som ännu inte gjort sig förtrogna med hylozoiken, har en ofullständig förståelse av det mentals utveckling till kausalt. Denna förståelsens ofullständighet är rotad dels i deras tidigare erfarenhet av mystik och kvarvarande tendenser till denna, dels i okunnighet om grundläggande esoteriska fakta, i detta fall okunnighet om de fem stadierna i den mänskliga medvetenhetsutvecklingen och de medvetenhetsslag som i tur och ordning aktiveras på dessa stadier. Mystiken är ett nödvändigt stadium i människans medvetenhetsutveckling men är i sig otillräcklig. Hade det räckt med mystik för att nå femte naturriket, hade vi inte behövt esoteriken, hylozoiken, och inte heller planethierarkins lärare för mänskligheten (ett exempel på *reductio ad absurdum*).

Allt detta nyss anförda visar nödvändigheten av ett kunskapssystem för esoterikerns orientering i verkligheten och livet. Och när det gäller det viktigaste arbetet, det för egen och andras medvetenhetsutveckling, måste systemet ge klara och entydiga besked om denna medvetenhetsutvecklings olika stadier. Det säger sig självt att de som har att arbeta på att gå igenom en process, kan göra detta så mycket bättre och mer effektivt, om de har åtminstone någon förhandsvetenskap om de olika stadier processen innefattar. En fördel av många med ett riktigt system är att den vetenskap det ger inte behöver vara omfattande eller särskilt detaljerad för att ändå tillräckligt klargöra vad det är fråga om. Detta beror på att ett sådant system består av idel fakta och att dessa satts in i sina rätta sammanhang. Hundra fakta insatta i sina rätta sammanhang, i ett system, är av större värde än tio tusen fakta framlagda huller om buller.

Hylozoikens publicering inleder en ny epok

Laurencys verk, att åter skänka oss den pytagoreiska hylozoiken, var inte resultat av en enskild människas, inte ens en grupp människors beslut och handlande. En dylik särskilt viktig handling, som faktiskt markerar en bestämd epok i esoterikens fortgående publicering, kan överhuvudtaget inte utföras på mänskligt utan endast på övermänskligt initiativ, det vill säga

såsom ett led i planethierarkins plan. Hylozoikens, det pytagoreiska mentalsystemets återframträdande i vår tid är en avsiktlig och medveten akt och gåva av planethierarkin.

Publiceringen av hylozoikens system markerar inte bara ett kvantitativt språng utan även ett kvalitativt sådant. Den handlar alltså inte bara om att den tidigare (1875–1950) exoteriskt bekantgjorda delen av den esoteriska kunskapen genom hylozoikens publicering (1950–) utökats med nya fakta, även om också detta gjorts (de fem viktigaste nämndes i första delen av denna uppsats), utan lika mycket om 1) att tidigare publicerade fakta gjorts mentalt bättre begripliga och 2) att alla viktigare fakta, både äldre (före 1950) och yngre (efter 1950), satts i ett system, något som tidigare inte funnits exoteriskt.

Planethierarkin avser alltså något bestämt med att låta publicera hylozoiken i vår tid. Denna avsikt skall man därför inte taga lätt på. Vi har fått ett system. Det hade vi inte förut. I sitt publicerade skick efter år 1875 var esoteriken i stort sett framställd såsom en systemlös lära. Av teosoferna gjorde främst Leadbeater betydelsefulla försök till systematisk framställning, men han saknade likväl vissa viktiga fakta för att dessa försök skulle bli framgångsrika (*Kunskapen om verkligheten*, 3.2.12-16). Att det numera finns ett system, innebär en kvalitativ skillnad, som har både individuella och kollektiva konsekvenser. För den enskilde studerande betyder det att det förväntas av honom att han lär sig bemästra systemet. Vad betyder det? Det betyder att han ägnar systemet ett så ingående studium att det blir till sist levande i hans förståelse, att han kan tänka hylozoiskt, draga korrekta slutsatser ur systemet och med hjälp av det, att han kan bevisa dess överlägsenhet över alla andra system. För kollektivet, det vill säga den del av mänskligheten som alls är mottaglig för esoteriska ideer, betyder det att det förväntas av dessa människor att de inser att all mentalt begreppsmässig – alltså förnuftsbestämd, icke fantasibestämd – uppfattning av esoteriken i fortsättningen måste utgå ifrån och bygga på hylozoikens system. Denna kollektiva insikt betecknar i själva verket inledningen av en ny epok inte bara i esoterikens publicering utan även i den mänskliga medvetenhetsutvecklingen.

Del tre

Människans mål – femte naturriket

I del ett av denna uppsats sades att en av de avgörande faktorer individen måste beakta i allt arbete med den egna medvetenhetsaktiveringen är det naturrike han befinner sig i och det närmast högre rike han söker nå. För oss människomonader är detta närmast högre rike femte naturriket, även kallat essentialriket eller enhetsriket. Detta är människans mål, oavsett om hon vet om det eller ej och oavsett om hon vill det eller ej. Ingen enda av hennes otaliga feluppfattningar om livet, hennes illusioner och fiktioner, kan ändra på detta faktum. Därför är det bättre för henne att vilja sträva för att uppnå det än att vilja något annat, och det är bättre att sträva avsiktligt, målmedvetet, ändamålsenligt, förnuftigt än motsatsen. Alla metoder för medvetandets utveckling, som de esoteriska skolorna lär sina elever, har detta till syfte; att ge dem de redskap de behöver för att kunna övergå från människoriket (fjärde naturriket) till femte naturriket. Vägen, som det så mycket talas om i all esoterisk undervisning, är just denna väg från fjärde till femte naturriket.

Det är viktigt förstå att denna övergång till femte naturriket icke är något självändamål, allra minst skall eftersträvas av individen såsom lösning på hans egna personliga problem. De individer, förutvarande människomonader, som redan gjort denna övergång har visserligen därmed kunnat lösa de rent mänskliga individuella problem som är ouplösligt förbundna med livet i tre lägsta världarna (47:4–49:7), såsom fysiskt lidande (sjukdom, åldrande och död) och emotionalt lidande (otillfredsställda begär och annat psykiskt självplågeri). Men inträdet i femte naturriket, och i själva verket individens hela långvariga och målmedvetna förberedelse för detta inträde, för med sig axlandet av många nya plikter och mycket nytt ansvar, så att om någon tänkte sig femte naturriket som ett tillstånd av enbart avkoppling och

vila, lycka och behag, men inte hårt och självupppoffrande arbete för att hjälpa monaderna i lägre riken framåt och uppåt, så måste man försöka taga denna allvarliga villfarelse ur honom.

Ty villfarelse är just vad den är, och den kallas ”avskildhetens villfarelse”, vanföreställningen att individen kan nå lycka för sig själv enbart, alltmedan hans medväsen lider.

Det som tvärtom kännetecknar medvetenheten i femte naturriket är enheten, ett tillstånd där det inte finns någon förnimmelse av uppdelning eller avskildhet mellan ”jag” och ”du”, mellan ”oss” och ”de andra”. Det finns bara en förnimmelse av ”vi”, som omfattar alla levande väsen i de fyra lägre naturrikerna och fler grupper i femte naturriket allteftersom monaden når högre nivåer i detta rike.

För att kunna börja förstå detta, femte naturriket och övergången dit, måste man ha vissa hylozoiska grundbegrepp klara för sig.

Femte naturriket omfattar två av solsystemets sju världar: den lägre essentialvärlden (värld 46) och den högre superessentialvärlden (värld 45).

Tanken måste klart hålla isär två begrepp: naturriken och världar. Det är vanligt att nybörjare i hylozoik blandar ihop dessa två.

Ett naturrike är ett kollektiv av monader som har uppnått samma större stadium i sin medvetenhetsaktivering. De till riket hörande monaderna befinner sig på olika nivåer inom riket; i stort sett gäller att rikets yngsta medlemmar, de som senast gått över, befinner på lägsta nivå; att onade äldsta, som bereder sig på övergång till närmast högre rike, står på högsta nivå.

En värld är en struktur av ett visst slags atommateria. Vad gäller solsystemen är var och en av deras sju världar uppbyggd av dels ett eget slags atommateria, dels sex slag av molekylar-materia sammansatta av dessa atomer, alltså tillsammans sju olika huvudslag av materia inom varje värld.

Ett av hylozoikens grundläggande fakta är att medvetenhet alltid är knuten till materia eller, samma sanning annorlunda uttryckt: medvetenhet och materia är två oskiljaktiga aspekter av samma verklighet. En tredje, lika oskiljaktig aspekt av verkligheten är rörelsen eller viljan, vilket betyder att rörelse alltid måste vara rörelse i materien och materien alltid måste vara i rörelse.

Det just sagda betyder även att de olika slagen av atommateria, vilka bildar de många olika världarna, är bärare av lika många olika slag av medvetenhet och lika många olika slag av rörelse eller vilja.

En monad kan leva i en viss värld utan att vara medveten därom. Vi människor lever inte bara i fysiska världen utan också i emotionalvärlden och mentalvärlden, men om sitt liv i de två högre av dessa världar är de flesta omedvetna och är därför fysikalister – förvissade om att det bara finns en värld, den fysiska. Det finns för monaden många grader av uppvaknande till medvetenhet i en högre värld, alltifrån en fullständig omedvetenhet till full medvetenhet. För att leva fullt medvetet i en värld måste monaden först och främst ha ett hölje av den världens materia. Dessutom måste den ha lyckats aktivera detta höljes passiva medvetenhet till den grad att monaden kan vara självaktiv och självmedveten i höljet. Slutligen måste monaden ha förvärvat objektiv medvetenhet i detta hölje, varmed följer objektiv medvetenhet också om världens existens, förmågan att uppfatta dess materiella verklighet, former, det egna höljet och andra väsens höljen osv. Först därefter existerar denna värld för monaden lika klart som fysiska världen för de inkarnerade människornas flertal.

I vår tid blir allt fler människor mer medvetna om emotionalvärldens existens. Denna medvetenhet beror på deras förmåga att besöka emotionalvärlden medvetet på natten, när organismen sover. Under dessa besök har de en viss emotional objektiv medvetenhet, så att de kan ”se” i emotionalvärlden förekommande former, väsen osv.

Däremot är mentalvärlden och kausalvärlden i stort sett otillgängliga för människor, utom för dem som är medvetna lärjungar till planethierarkin. Återigen framhålls att man kan leva i en värld utan att vara medveten om denna världens existens. Människor lever i emotionalvärlden

genom sina känslor, och somliga människor lever därför mer i emotionalvärlden än i fysiska världen. Motsvarande om mentalvärlden gäller för mycket intellektuella människor. Men individer av båda dessa kategorier kan samtidigt vara övertygade fysikalister.

Femte naturriket omfattar tre eller två världar, beroende på om man räknar med kausalvärlden eller inte. Om man räknar med kausalvärlden, är det bara atomslaget, dess medvetenhet och vilja (47:1), som man säger höra till femte naturriket. Detta beror på att de två lägre slagen av kausalmedvetenhet och kausalvilja (47:2,3) förvärvas redan i människoriket, på dess högsta utvecklingsstadium, idealitetsstadiet (kausalstadiet). Femte naturrikets egentliga och viktigaste världar är därför essentialvärlden (46) och superessentialvärlden (45).

Det är viktigt förstå att det slag av medvetenhet och vilja, som hör till ett bestämt atomslag och dess sex molekylarslag, skiljer sig fullständigt från alla de andra slag av medvetenhet och vilja som hör till högre och lägre atomslag. Fysisk medvetenhet (49), som yttrar sig bland annat som sinnesförnimmelse, är totalt olik både emotional medvetenhet (48), begär, och mental medvetenhet (47), tanke. Essential medvetenhet (46) skiljer sig fullständigt från all lägre medvetenhet (47–49).

Vidare gäller att ett högre slag av medvetenhet kan förstå alla lägre slag, medan ett lägre slag inte kan förstå ett högre, så att detta högre icke ens synes existera för det lägre. Tanken kan förstå begären och tolka sinnesförnimmelserna rätt, men sinnesförnimmelserna (syn, hörsel, känsel osv.) kan inte fatta vare sig begäret eller tanken. Begäret kan sortera sinnesförnimmelserna i behagliga och obehagliga, medan sinnesförnimmelserna själva är blinda för denna urvalsmöjlighet.

Av detta följer att tanken (47) inte kan fatta den essentiala medvetenheten (46) och naturligtvis ännu mindre den superessentiala (45). Tanken kan endast bilda sig en svag och oklar föreställning om essential medvetenhet och känslan kan genom denna föreställning attraheras till, längta efter det essentiala. Högre medvetenhet måste upplevas för att förstås. Lika kan kännas endast av lika.

Men ändå är dessa försök av lägre medvetenhet att fatta högre av en oerhörd betydelse. Dessa försök är nämligen, hur tafatta och skenbart ineffektiva de än är, nödvändiga för aktiveringen av dessa högre slag av medvetenhet.

Aktiveringen av kausalmedvetenheten

Intet slag av högre medvetenhet kan förvärvas utan att monaden skaffar sig ett hölje av motsvarande materia. Och detta hölje bygger monaden själv genom att attrahera den materia som skall ingå i det. Hur gör monaden detta?

Först skall förklaras hur monaden inte gör detta. Den gör det aldrig med direkt metod, aldrig genom materiaspekten, till exempel genom att föreställa sig, visualisera, hur den bygger redskap för sitt uppstigningsarbete. I esoteriken talas visserligen om att lärjungen genom sin meditation bygger en bro mellan det han är, det vill säga förstajaget (47:4–49:7), och det han skall bli, det vill säga andrajaget (45:4–47:3). Men det är en villfarelse att den verksamma metoden skulle handla om att i fantasin bygga några former i överfysisk materia, något högre hölje eller centrum eller någon bro till ett dylikt. En dylik fantasimetod är en inbillad metod, en fruktlös metod, ty den leder icke till målet. Arbete enligt en dylik metod kan bara medföra att monaden bygger tankeformer i fantasins världar, det vill säga mental- och emotionalvärlden. I medvetenhetshänseende skiljer sig dylika former inte från vilka begärs-, önske- eller fantasi-former som helst, vilka människor skapar mer eller mindre avsiktligt. Allmänt kan sägas att visualisering eller skapande fantasi är en metod med begränsad tillämpning. Den är emotional-mental och når inte utöver dessa medvetenhetsslag. Den duger utmärkt till att styra emotional- och eterhöljerna med men kan inte användas för kausalhöljets aktivering.

Återigen betonas att det inte är uppmärksamhetens föremål (dess materiaspekt), såsom ett hölje, ett centrum, en bro etc., som höjer medvetenhetens nivå, utan det är själva uppmärk-

samhetens kvalitet. Alltså riktar monaden aldrig detta arbete direkt på föremålet, utan alltid indirekt. Direkt uppmärksammar den endast medvetenhetsaspekten, genom att först oavsiktligt, sedan allt mer avsiktligt, ändamålsenligt, odla sådana medvetenhetstillstånd som är de högsta möjliga för monaden i dess nuvarande inkarnationshöljens medvetenhet.

Sålunda arbetar människan (människomonaden) alltifrån kulturstadiet (högre emotionalstadiet) med att bygga ut sitt kausalhölje genom att förvärva egenskaper och förmågor som ingår i de så kallade essentiala, genom att förädla sina känslor och göra sina tankar mer verklighetsbestämda, genom att tjäna sina medväsen i och för medvetenhetsutvecklingen. Detta arbete medför nämligen att den passiva medvetenheten i hennes emotional- och mentalhöljens högre molekylarslag (emotionala 48:3, senare även 48:2; mentala 47:5, senare även 47:4) aktiveras och de vibrationer dessa högre molekylarslag avger, när de aktiveras, kan attrahera kausal materia (47:3 attraheras av 48:3 och 47:5; senare även 47:2 av 48:2 och 47:4), så att denna involveras i (införlivas med) de lägre höljena, varefter denna involverade kausalmaterialias passiva medvetenhet kan ibland, för stunden, aktiveras, vilket då ger människan hennes första glimtar av kausal medvetenhet. Dessa glimtar är visserligen i början svaga och för individen omöjliga att skilja från andra ”höga upplevelser” av emotionalt och mentalt slag. Denna skenbara oskiljaktighet beror just på att det är endast något närbesläktat i det högre emotionala (48:3 och 48:2) och högre mentala (47:5 och 47:4) som kan attrahera kausal materia och aktivera dennas passiva medvetenhet, allt enligt det gamla pytagoreiska talesättet ”lika dras till lika”. Om människan förstår att ”samla” på sådana ”höga upplevelser”, sträva att få sådana att komma oftare och söka hålla dem kvar genom att reflektera på dem, betyder det att den involverade kausalmaterialia, som svarar mot dessa upplevelser, aktiveras allt mer och därmed kan attrahera ytterligare passiv kausalmaterialia, som också den involveras i emotional- eller mentalhöljet. När en sådan människa sedan avslutar sin inkarnation och hennes emotional- och mentalhölje upplöses, skingras inte denna involverade kausalmaterialia utan åtföljer monaden till kausalhöljet och tillföres detta. Så växer kausalhöljet från inkarnation till inkarnation. En sådan process kan pågå under ganska många inkarnationer utan att människan för den skull behöver ha någon vetskap om eller förståelse för den som sådan, ens veta att hon har ett kausalhölje. En dylik vetskap eller förståelse är i detta inledande skede inte nödvändig.

När människan sedan vaknar tillräckligt i medvetenhet för att kunna förstå esoterik och hylozoik, kanske hon har förmånen att komma i förbindelse med en skola, som lär henne dels bestämda övningar avsedda att desto mer effektivt aktivera hennes passiva högre medvetenhet, dels den teori som förklarar de hithörande ändamålsenliga processerna samt de lagar och regler som är förbundna med dessa övningar och förfaranden.

Särskilt viktiga sådana övningar är de tidigare nämnda: själviakttagelse, icke-identifiering och själverinring. Med dessa och flera andra samhöriga övningar får hon arbeta alltifrån sina första dagar i skolan. Dessa övningar är bestämt inriktade på att aktivera kausalhöljets kunskaps- och enhetscentra. Alla dessa övningar utgår bestämt alltid från medvetenhetsaspekten, aldrig från materiaspekten. De handlar om att i dagsmedvetenheten framkalla högre medvetenhetstillstånd. Om sådana tillstånd har om så bara något element av kausal medvetenhet, är de av betydelse för kausalhöljets aktivering.

Också det teoretiska studiet av hylozoikens världsåskådning är en aktiveringsmetod, vars oerhörda betydelse ännu knappast insetts av dagens esoterikstuderande. Hylozoiken består ju av idel riktiga ideer, alltså med verkligheten överensstämmande mentala ideer, som är n-dimensioneringar av kausalideer. Genom att ständigt låta tanken arbeta med dessa verklighetsideer aktiverar de studerande sin slumrande kausala övermedvetenhet. Särskilt verksam blir denna aktivering, när de studerande begrundar dessa ideer i tillstånd av självmedvetenhet. Det är därför de i skolan uppmanas: Använd dessa ideer i ditt arbete med själverinring. Minns dig själv i samband med kosmiska ideer. Det är det rätta sättet att öka din kunskap och stärka ditt vara på samma gång.

Om du träget arbetar med själverinring, öppnas så småningom vägen till högre skikt av medvetande inom dig själv. Du har alla högre slag av medvetenhet, övermänskliga och gudomliga egenskaper, förmågor inom dig som outnyttjade, sovande potentialer. Vägen till att aktivera dem går genom själverinring. Dessa slag av högre medvetenhet kan inte nås i ditt så kallade normala dagsmedvetna tillstånd, som egentligen är ett slags sömn. Men de kan nås i tillstånd av själverinring, ty i dessa stunder är du vaknare.

Förståelse, kunskap och vara

Att det är medvetenhetsaspekten, som monaden direkt riktar uppmärksamheten på, framgår även av den avgörande betydelse som skolan tillmäter lärjungarnas förståelse. Man kan rent av säga att i lärjungarnas eget arbete med att aktivera högre medvetenhet börjar allt med förståelsen. Man kan inte tala om ”verklig förståelse”, ty förståelse finns i många olika, allt högre grader. Det är bara att reflektera över faktum att vår kosmos består av 49 olika, allt högre atomvärldar, begynnande med den fysiska, och att var och en av dessa 49 världar har sitt eget slag av medvetenhet, sitt eget slag av förståelse. Det finns 49 olika, allt högre slag av förståelse i kosmos.

Ingenting är vanligare hos människan än att tanklöst och automatiskt utgå ifrån att det inte finns något högre slags förståelse än hennes egen. (Detta faktum använde hierofanterna i de gamla kunskapsskolorna – som hade sju och ibland ännu fler grader – för att skydda kunskapen för omogna. De behövde aldrig dölja för någon lärjunge i lägre grad att det fanns högre grader än den han hade uppnått, ty en sådan tanke föll honom aldrig in.) Men det högsta slags förståelse hon kan nå utan ”högre makters” hjälp är emotional (48:2) och mental (47:5). Och det finns 46 ytterligare allt högre slag av förståelse för monaden att erövra i kosmos.

Vad är då förståelse? Är förståelse kunskap? Nej, uppenbart inte, ty jag kan förvärva mycken kunskap, kan rentav förmedla den till andra, utan att förstå den, förstå den endast delvis eller inbilla mig att ha förstått den. Förståelse är något annat än kunskap men är samtidigt nära knuten till kunskap, ty med liten kunskap kan förståelsen aldrig bli annat än svag. Ingår förståelsen då i det övriga hos människan, det som inte är hennes kunskap, det som kallas hennes vara? Eller med andra ord alla de inre egenskaper och förmågor, som när de är goda och gagneliga också hjälper henne att nå kunskap? Nej, uppenbart inte, ty en människa kan växa i sitt vara, förbättra sig, övervinna många viktiga svagheter, utan att för den skull förstå verkligheten, livet eller sig själv bättre. ”Enfaldigt helgon” är en tillspetsad men träffande beteckning för en viss kategori med ett mycket starkt vara men likväl svag förståelse.

Förståelsen är i sig varken kunskap eller vara, utan den är en förening, en samverkan, av båda.

Kunskapen är hylozoiken. Kunskapen är även sådana riktiga fakta, som människor samlat i fysiska världen och satt in i riktiga sammanhang. Men hylozoiken är viktigare, eftersom endast denna ger den erforderliga vetenskapen om livets mening, det vill säga monadernas medvetenhetsutveckling, tillvarons förnuftighet (livslagarna) och handlandets nödvändighet (förklaringen att vi får skörda också våra underlåtelse). Hylozoiken ger kunskap om att människan har högre höljen med passiv medvetenhet, vilken kan aktiveras, varigenom hon själv kan förvandlas till högre tillstånd. Först denna kunskap ger motivation för arbetet med att utveckla medvetandet, eftersom strävan då riktas mot verkliga existerande faktorer.

Varat är allt vi är minus det vi vet, minus kunskapen. Varat är alla goda egenskaper och förmågor, allt som hjälper oss att utveckla medvetandet. Om kunskapen ökas, växer inte utan vidare varat. Och om varat fås att växa och bli starkare, ökar inte kunskapen bara därför. Men om både kunskapen och varat fås att växa, ökas förståelsen.

Många av dem som länge studerat esoterik och hylozoik, har iakttagit att det skett en fördjupning av förståelsen hos dem själva under många års studium. Mycket sådant som de i

början inte förstod och om vilket de kanske sade, ”Det här är bara ord för mig”, har de sedan förstått. Och mycket sådant, som de i början tyckte sig helt förstå, har de numera insett ha en djupare innebörd. Kunskapen är i stort sett densamma, men deras förståelse av denna kunskap har ökat. Detta sammanhänger med att deras vara under tiden har vuxit. Men detta växande förutsätter att de inte nöjer sig med att förvärva kunskap utan också strävar att förbättra det egna varat. Detta arbete med det egna varat betyder att de gör lämpliga erfarenheter, bearbetar dessa genom reflektion på grundval av den förståelse esoteriken och hylozoiken skänkt dem, strävar efter att så mycket som möjligt vara i bättre medvetenhetstillstånd, att förvärva egenskaper och förmågor. Allt detta innebär att en mer medveten del av människan strävar att kontrollera, styra, en mer mekanisk del. Det är, med andra ord sagt, medvetenhetsaktivering.

De två jagen

Den oförvandlade människan, som aldrig intresserat sig för eller brytt sig om att söka utveckla medvetandet, utgår i sin okunnighet från att hon är en enhet och säger därför alltid ”jag” om allting som sker inom henne och med henne: ”Jag tycker om”, ”jag tycker inte om”, ”jag blev arg”, ”jag blev besviken på honom”, ”jag är ledsen”, ”jag kan inte med den typen” och så vidare. Hon är enhetlig, men på ett lågt stadium. Hon gör inte någon skillnad mellan sådant som bara händer, mekaniskt och automatiskt, inom henne och något mera medvetet hos henne som skulle kunna iakttaga allt detta skiftande och därmed skilja sig ifrån det. Hylozoiskt uttryckt: hon skiljer inte på höljenas medvetenhet och jagets medvetenhet.

Det första tecknet på att människan kan börja förvandlas är förnimmelsen av att icke vara enhetlig, att inte bara kunna utan också vilja skilja mellan det lägre och det högre, det sämre och det bättre i det egna varat, höljenas mekaniska och automatiska aktivitet och det mera medvetna, iakttagande jaget. Allt arbete med att utveckla eller aktivera medvetandet har detta till ändamål: att åstadkomma en ny enhet, men inte den gamla, för alltid förlorade enheten, som var möjlig så länge jaget var helt identifierat med höljenas mekaniska och automatiska aktivitet, utan en enhet av ett nytt slag, ett kvalitativt högre slag, vilket förutsätter att det fullt vakna och medvetna jaget har tagit full kontroll över sina höljen och att höljena därför inte längre ”vill” något annat än vad jaget vill.

I hylozoiken lär vi oss att jaget är monadens medvetenhet och att monaden, så länge den är involverad i lägre världar (egentligen alla världar utom den allra högsta, värld 1), inte kan vara medveten annat än i och genom sina höljen, vilka är gjorda av de olika världarnas materia. Från fysiska världen, den lägsta världen, räknade är de: organismen och eterhöljet i fysiska världen, emotionalhöljet i emotionalvärlden (oegentligt kallad astralvärlden), mentalhöljet i mentalvärlden och kausalhöljet, människans enda relativt odödliga hölje, i kausalvärlden, Platons idévärld. Ännu högre slags höljen i ännu högre världar har människan från början inte, eftersom hon inte är medveten ens i sitt kausalhölje. Sådana ännu högre slags höljen kan hon börja förvärva först sedan hon blivit självmedveten i kausalhöljet och ändamålsenligt arbetar på att förvärva (aktivera) de slag av medvetenhet och vilja som dessa högre höljen är bärare av. Detta förutsätter att hon är lärjunge till en lärare i planethierarkin och av denne erhåller nödvändig undervisning.

I sin undervisning och handledning av lärjungarna är planethierarkins lärare icke så mycket inriktade på de enskilda höljena som på triaderna, vilka ju är monadens instrument eller redskap för kontrollen av höljena. Det är triaderna, som under monadens medvetenhets-evolution och -expansion i solsystemvärldarna (från 49 till och med 43) är monadens närmaste höljen, så att aggregathöljena (eter-, emotional-, mentalhöljet osv.) betraktas snarare såsom respektive triads höljen och därmed endast indirekt såsom monadens höljen. Det berättigade i detta synsätt framgår bland annat av att monaden, när den väl förvärvat förmågan att centra sig i en triads alla tre enheter, uppfattar sig såsom en enhet av de tre olika slags medvetenhet som triaden möjliggör, varvid den högsta av de tre enheterna syntetiserar den

trefaldiga medvetenheten.

Så länge monaden är involverad i lägre världar (2–49) är dess medvetenhet, alltså det som kallas ”jaget”, således alltid monadens medvetenhet i och genom ett visst hölje. När monaden i människoriket huvudsakligen uttrycker sin medvetenhet genom de båda fysiska hölkena men ännu inte tillräckligt utvecklat medvetenheten i emotionalhöljet, kallas monaden ”fysikaljag”. När monaden väl utvecklat (aktiverat) emotionalmedvetenheten så starkt att denna dominerar över den fysiska, är monaden ett emotionaljag. När på motsvarande sätt monaden aktiverat mentalmedvetenheten, så att denna är den starkaste av de nämnda tre medvetenhetsslagen, är monaden ett mentaljag. Och när monaden slutligen aktiverat kausalmedvetenheten så starkt, att denna behärskar mentalmedvetenheten, som i sin tur dominerar emotionalmedvetenheten, är monaden ett kausaljag – dess mål i människoriket. Monadens medvetenhetsutveckling i människoriket är indelad i fem stadier, där varje stadium är bestämt av den höljesmedvetenhet monaden aktiverat till dominerande styrka eller – annorlunda uttryckt – vilket slag jag monaden lyckats bli: när monaden är fysikaljag står den på barbarstadiet (fysikalstadiet), såsom emotionaljag befinner den sig först på civilisations- och senare på kulturstadiet (lägre respektive högre emotionalstadiet), såsom mentaljag på humanitetsstadiet (mentalstadiet) och såsom kausaljag står den på idealitetsstadiet (kausalstadiet).

Givetvis kan man bestämma stadierna i monadens medvetenhetsutveckling också enligt de tre triaderna. Det blir då en indelning i en större skala. Så länge monaden aktiverat medvetenhet endast eller huvudsakligen i sin förstatriad (47:4, 48:1, 49:1), kallas den ”förstajag” och befinner sig då i människoriket. När monaden aktiverat andratriadens (45:4, 46:1, 47:1) medvetenhet, så att denna är starkare än förstatriadens medvetenhet, är monaden ett andrajag och är då i femte naturriket. Och motsvarande gäller för tredjetriaden (43:4, 44:1, 45:1): när monaden aktiverat de i denna möjliga medvetenhetsslagen till att dominera andratriadens medvetenhet, är den ett tredjejag och tillhör sjätte naturriket.

I allt detta tal om olika höljesmedvetenheter såsom olika ”jag” är det viktigt inse att det alltid är fråga om monadens medvetenhet i och genom de ifrågavarande hölkena och vidare att det handlar om en enda monad ifråga om varje individ. Detta måste framhållas särskilt med tanke på det hos teosoferna och deras efterföljare (Alice A. Bailey och andra) ofta förekommande talet om människans ”lägre jag och högre jag”, vilket kritiserades tidigare i denna uppsats. Såsom hylozoiken lär, kan det inte hos en och samma individ, till exempel en och samma människa, förekomma fler än en självmedvetenhet, ifrågavarande monads självmedvetenhet. Talas det om ytterligare en självmedvetenhet hos människan, dessutom av högre slag än den normala mänskliga, kan det enligt hylozoiken enbart vara fråga om självmedvetenhet hos en annan individ, en annan monad (Augoeides). På denna punkt får det hos pytagoreer icke råda någon förvirring.

När människomonaden i sin medvetenhetsutveckling väl nått mentalstadiet och därmed förmått centra sig i förstatriadens mentalmolekyl (47:4), kan den i denna kontrollera triadens emotionalatom (48:1) och därmed emotionalhöljet och all dess medvetenhet och indirekt, genom emotionalatomen, kontrollera triadens fysiska atom (49:1) och därmed eterhöljet, vilket i sin tur styr organismen. Resultatet av denna monadens kontroll av de lägre hölkena genom förstatriadens mentalmolekyl är mentaljaget – i äldre esoterisk litteratur kallat ”den integrerade personligheten” – och först såsom ett sådant kan en människa numera (efter år 1925) bli lärjunge till en lärare i planethierarkin.

Åtminstone i teorin är det lätt att inse varför människan måste ha uppnått mentalstadiet och därmed förvärvat suveränitet i mentalmedvetenheten för att komma ifråga för lärjungaskapet. Lärjungaskap är ju en utbildning, en träning, som har till ändamål att så långt möjligt göra den lärande läraren lik. Detta är lättare att inse, om man jämför med i vanliga mänskligheten förekommande motsvarigheter: murarlärlingen går i lära hos en murarmästare med sikte på att en dag själv bli en murarmästare, läkarstuderanden går i lära hos medicine doktorer för att själv en

dag bli en doktor. I alla dessa fall handlar det om ett lärostoff som skall bemästras, egenskaper och förmågor som skall förvärfvas, erfarenheter som skall göras, skicklighet som skall erövrats.

Att ha genomfört utbildningen och blivit godkänd (av läraren, mästaren, examenskollegiet, planetherarkin) betyder att ha befunnits äga tillräcklig förvärvad sakkunskap, omdömesförmåga och skicklighet i handling för att hädanefter kunna verka självständigt på det valda arbetsfältet och dessutom själv handleda lärlingar, lärjungar, studerande. Detta är likheterna mellan den esoteriske lärjungen å ena sidan och murarlärlingen och läkarstuderanden å den andra. Men vari ligger den väsentliga skillnaden? Den ligger däri att den vanliga mänskliga yrkesutbildningen är helt och hållet begränsat till förstatriadens tre slag av medvetenhet, medan däremot det esoteriska lärjungaskapet väsentligen avser andratriadens tre slag av medvetenhet (47:1-3, 46:1-7 och 45:4-7) och därför måste förutsätta av dem som utses till lärjungar att de är i det närmaste suveräna i förstatriaden, inte har något mer att lära i dennas slag av medvetenhet. Med andra ord: det esoteriska lärjungaskapet börjar där rent mänskliga utbildningar slutar.

Det esoteriska lärjungaskapet är avslutat, när monaden blivit suverän i andratriaden, blivit ett fulländat andrajag, ett superessentialjag, 45-jag. (Det är därför 45-jaget i äldre esoterisk litteratur kallas "mästare".) Det är därför det esoteriska lärjungaskapet måste börja från den punkt i monadens medvetenhetsaktivering, där monaden blivit närmast suverän i förstatriaden, blivit ett integrerat förstajag, ett mentaljag.

Lärjungaskapet är alltså monadens väg från förstajaget till andrajaget. Det kan inte börja från ingenting. Det måste därför redan hos aspiranten på lärjungaskapet finnas vissa föregående kunskaper, insikter, förvärv, som egentligen har med andrajaget att göra. Annorlunda uttryckt: redan som aspirant måste monaden ha börjat, om än aldrig så litet, aktivera andrajagets medvetenhet. Redan att ha bemästrat hylozoikens grundläggande system är ett inslag i detta, eftersom det betyder att ha tillgodogjort sig kunskap som endast andrajaget kan på egen hand förvärva.

Som tidigare sagts, räcker det inte att enbart förvärva kunskap. Också varat måste förbättras. Och liksom redan aspiranten kan börja förvärva en kunskap som egentligen hör till andrajaget, så kan aspiranten också börja växa i andrajagets vara.

Det finns för människans vidkommande två huvudsakliga slag av vara: förstajagets vara (47:4-49:7) och andrajagets vara (45:4-47:3). På mäsklighetens nuvarande allmänna utvecklingsstadium är förstajagets vara aktuellt och andrajagets vara i stort sett endast potentiellt. Det är aspirantens uppgift och sedan ännu mera lärjungens uppgift att aktualisera detta potentiella vara.

Att dessa två slags vara är radikalt olika sammanhänger med att förstajaget helt och hållet är begränsat till det som kosmiskt sett är den grovfysiska världen och andrajaget helt och hållet hör till det som kosmiskt sett är den eteriska fysiska världen. Detta förklaras med att solsystemets sju världar, 43-49, tillsammans också kallas "kosmiska fysiska världen", så att närmast högre sju världar, 36-42, betecknas såsom "kosmiska emotionalvärlden", följande sju världar, 29-35, såsom "kosmiska mental-kauslvärlden" och så vidare. Denna terminologi kan aspiranterna lätt missförstå, men med rätt förståelse får de allt fler viktiga sammanhang och motsvarigheter, analogier, klara för sig.

En särskilt intressant utgångspunkt för begrundandet av dylika analogier ligger i faktum att de tre lägre världarna i solsystemet, 47-49 förhåller sig till de fyra högre, 43-46, såsom det grovfysiska, 49:5-7 (hos människan organismen), förhåller sig till det eteriska, 49:1-4 (eterhöljet). Därför talar man i esoteriken om världarna 47-49 såsom kosmiska grovfysiska och världarna 43-46 såsom kosmiska fysisk-eteriska. Liksom det fysiska lidandet är begränsat till organismen, 49:5-7, men inte upplevs i eterhöljet, så är lidandet över huvud taget begränsat till människans världar 47-49 och finns egentligen inte i de övermänskliga världarna 43-46. De eteriska världarna, antingen vi menar solsystemiska etern, 49:1-4, eller kosmiska etern, 43-46, är därmed en tillvaro av relativ fullkomning, harmoni och glädje, befriad från lidande (sjukdom, åldrande, död), vilket allt möjliggör oavlatligt arbete för alla medväsens utveckling.

Det är i förstajagets vara problemen finns: lidandet, hindren för medvetenhetens utveckling, och dessa hinder är i synnerhet emotionala illusioner och mentala fiktioner. Men samtidigt är förstajagets vara – dess tre slags höljen (47:4-7, 48:2-7 och 49:2-7) och dessas medvetenhet – människomonadens enda aktuella vara, enda möjlighet och redskap för att förvärva andrajagets medvetenhet och vilja. Endast genom att rätt använda de resurser, som finns i det lägre, når monaden det högre.

Det är i andrajagets vara problemen finner sin lösning. Människan, alltså monaden, skall bli kausaljag, sedan – inte längre som människa – 46-jag och därefter 45-jag. Såsom kausaljag övervinner monaden livsokunnigheten, såsom 46-jag isoleringen och såsom 45-jag kraft- och viljelösheten. Kausaljaget når allvetenhet i människans världar. 46-jaget är ett med allt levande, har gemensam och delad medvetenhet med allt liv inom planeten, ett tillstånd kallat enhet eller kärlek-visdom. 45-jaget vidgar detta tillstånd till solsystemet och når dessutom allmakt i människans världar (47–49). Såsom andrajag har monaden därmed löst det isolerade förstajagets alla problem: okunnigheten, lidandet, isoleringen, kraft- och viljelösheten.

Del fyra

Hur förbättras varat?

Hur förbättras varat, hur höjes varats nivå? Svar: genom studium av esoterik (hylozoik) och därmed sammanhängande aktivering av mental- och kausalmedvetenhet, genom arbete på tre linjer, rätt inställning, tjänande, strävan att förvärva de tolv essentiala egenskaperna, kontakt med Augoeides i meditation. Denna sammanfattning av de effektiva aktiveringsmetoderna kan behöva utvecklas något mera, vilket skall göras härnäst

Meditationens ändamål är att aktivera övermedvetenheten. Denna kan vara emotional, mental, kausal eller ännu högre, allt beroende på individens utvecklingsstadium. Endast de invigda lärjungarna på kausalstadiet har i stort sett inte längre övermedvetna emotionala och mentala medvetenhetsslag kvar att aktivera. Alla aspiranter och lärjungar på lägre stadier har med andra ord behov av att aktivera alltjämt övermedvetna emotionala och mentala skikt.

Märk noga ordvalet här: de *har* behov av denna aktivering, men därmed är inte sagt att de *känner* detta behov. Det kan mycket väl hända att de icke alls önskar denna aktivering. Mycket vanligt är till exempel att individer, som är starkt mentalt utvecklade, ej är intresserade av att återförvärva den högre emotionalitet de i förflutna liv som mystiker särskilt övade, utan att de rent av föraktar denna. Detta är emellertid ett stort misstag. Också den framskridne mentalisten behöver de högre emotionala energierna dels för kontakten med det kausala (48:3 kan påverka och aktivera 47:3 och 48:2 på motsvarande sätt 47:2), dels för att drivas till handling i fysiska världen (den rena mentalviljan blir nämligen suverän över emotionalviljan först i slutet av mentaljagets utveckling), dels för att effektivt övervinna kvarvarande lägre, negativ emotionalitet, vilken annars kan bli ett allvarligt hinder för individens uppstigande. Övermedvetenheten aktiveras genom riktiga ideer, kausalideer, platonska ideer, verklighetsideer, riktig världs- och livsåskådning. Det är esoterikens, framför allt hylozoikens, uppgift att tillhandahålla dessa verklighetsideer.

De uppåtsträvande måste redan på aspirantstadiet ha klart insett att det inte är något lekverk att ila den allmänna medvetenhetsutvecklingen så energiskt i förväg, att på ett hundratal liv genomföra den medvetenhetsaktivering som det kommer att taga den stora, tröga massan av människomonader tusentals inkarnationer under miljontals år att utföra, utan att det som fordras av aspiranterna är ett mycket hårt, målmedvetet och ändamålsenligt arbete. Och från mänsklig synpunkt sett är detta arbete långvarigt, också om det tar ”bara” åttio eller hundra inkarnationer i stället för tio tusen. Varför är det så långvarigt och så svårt? Därför att om det vore kortvarigt och lätt, hade vi alla nått målet för länge sedan. Men i själva verket gäller, såsom Pytagoras påpekade, att ”adepten är den sällsynta blomman av en generation sökare”.

De målmedvetna aspiranterna kan dock trösta sig med insikten att, eftersom intresset för

esoterisk kunskap, esoteriskt studium och arbete med det egna medvetandets utveckling finns hos dem, deras strävan redan har börjat i ett tidigare liv. Den intensitet de visar i studiet och arbetet, den bestämdhet de röjer i sin inriktning på målet och viljan att nå det, är direkt avhängiga dessa redan gjorda erfarenheter. De har arbetat också i det förflutna. Och liksom de i detta liv fortsätter vad de påbörjat i ett föregående, så skall de i ett framtida liv bygga vidare på vad de påbörjat i det nuvarande. Förutsatt att de inte ger upp eller låter sig ledas på någon villoväg, kommer de till sist att nå målet.

Arbetet utföres på tre linjer. *Arbetet på linje ett* är arbetet med en själv: att minnas sig själv betyder att minnas andrajaget, att om så bara för en stund vara andrajaget. Det är en sida av att glömma sig själv, om "själv" betyder förstajaget. Det handlar inte bara om att minnas sig själv, utan även om att iakttaga sig själv och att idka icke-identifiering. Dessa tre aktiveringsmetoder – själverinring, själviakttagelse och icke-identifiering – har tidigare kortfattat beskrivits. Många fler aktiveringsmetoder finns givetvis, men dessa tre ligger till grund för, utgör del av och sammanfattar de övriga, varför de också är de viktigaste. *Arbetet på linje två* är arbetet med och i den egna gruppen av andra likaledes strävande. Detta arbete i grupp är nödvändigt för att decentralisera förstajaget och lära det visa hänsyn. Det behövs också för den större rikedom av erfarenheter varje gruppmedlem får genom att de alla gemensamt övar och i samtal delar med sig erfarenheterna därav med varandra. *Arbetet på linje tre* är arbetet i, med och för skolan. Skolan är den övergripande organisationen tillhörig av något av de sju departementen. "Grupernas grupp" skulle man kunna kalla den, men de är också något kvalitativt bättre och större än bara summan av de ingående grupperna av aspiranter och lärjungar, ty skolan står under ansvarig ledning av lärare. Skolan arbetar inte bara för lärjungarnas utan även för mänsklighetens medvetenhetsutveckling, utför alltid något arbete som gagnar helheten.

Arbetet måste utföras av varje aspirant på alla dessa tre linjer. Det blir ingen effektivitet i medvetenhetsutvecklingen hos den som tror sig kunna arbeta ensam, alltså enbart på linje ett, eller bara med sig själv och i gruppen men inte för skolan, således bara på linje ett och två. På linje ett kan man välja att arbeta efter behag, i sin egen takt, med sin egen inriktning, efter egna intressen och behöver inte taga hänsyn till andra. Men det är just därför som detta arbete ensamt aldrig kan bli effektivt. Grunderna därtill är flera: Mot sig själv tenderar man att vara eftergiven, inte tillräckligt bestämd. Man ser inte så lätt sina egna fel, och även om man ser dem, tenderar man att bagatellisera, urskulda eller rent av rättfärdiga dem, samtidigt som man överdriver betydelsen av egna förtjänster och framgångar. Man gör det gärna bekvämt för sig, anpassar arbetet efter egna svagheter. I en riktigt arbetande grupp får man en nödvändig hjälp att övervinna flera av dessa felställningar. Fel man gör får man vänligt men likväl tydligt påpekade för sig. Skarpa kanter slipas av i umgänget med andra. Man kan se sig själv i andra, ty vi är liksom speglar för varandra, och därigenom komma till klarhet om egna fel och brister. Man får hjälp med att övervinna en del av sin egoism, ty i gruppen kan man inte bara taga utan måste man också giva, och det viktigaste däri är den rätta inställningen: att giva mer än att taga. Om arbetet på linje ett är helt och hållet egoistiskt, måste arbetet på linje två vara till hälften altruistiskt. Arbetet på linje tre måste vara helt altruistiskt, ty aspiranterna och lärjungarna kan inte vänta sig att personligen vinna något på detta. Arbetet på linje tre är det svåraste, också emedan det går emot förstajagets alla mekaniska, egoistiska tendenser. Därför kräver man av aspiranterna i början mycket litet av just detta arbete, säger dem att det tills vidare räcker med att de ofta tänker på detta arbete, söker förstå vad det innebär. Denna mildhet i kraven gäller emellertid bara de första åren. Snart nog måste även aspiranterna anstränga sig att själva göra något för den skola som gjort så mycket för dem. Det säger sig självt att skolan inte överlever, om inte alla lojalt gör en insats för detta.

Hos alla aspiranter måste det råda rätt inställning. I denna ingår vördnaden för och tacksamheten mot de äldre bröderna. Denna inställning bygger nämligen på insikten om att intet av

detta arbete vore möjligt utan att äldre monader gått före, trampat upp vägen åt oss och sedan leder oss på den. Med denna insikt tänker aspiranten: ”Arbetet med den egna medvetenheten, den egna förvandlingen är så stort och så svårt att jag inte kan genomföra det helt på egen hand och enbart av egen kraft. Jag måste taga emot hjälp från dem som har gått före och av egen erfarenhet vet vägens alla svårigheter. Därför måste jag ödmjukt söka lärjungaskapet. När det sedan erbjuds mig, skall jag tacksamt mottaga det och sedan värdigt försvara min ställning av lärjunge med rätt handlande.”

Vägen, som det talas om i all esoterisk undervisning, är en objektiv företeelse, en materia–medvetenhet–energi-trappa byggd genom de äldre brödernas gemensamma arbete. Läraren kan vara lärare därför att han själv gått hela vägen och alltså av egen erfarenhet vet alla dess stadier. Han går den igen med varje lärjunge han åtagit sig. Utan hjälp av andrajagen i femte naturriket kan förstajaget (människan) inte själv bli ett andrajag. Förstajaget kan icke lösa problem som rör den verklighet som ligger över de mänskliga världarna (47–49), och detta gäller såväl världs- som livsåskådningens problem. Ett förstajag kan icke lösa ens överfysiska problem (problem som går utöver värld 49) utan hjälp av Augoeides eller planethierarkin. Ett förstajag kan visserligen kontakta såväl kausal- som essentialvärlden. Men det har ingen garanti för att denna kontakt ger riktig lösning.

Förstajaget är egoistiskt, andrajaget är altruistiskt. För att kunna bli ett andrajag måste monaden övervinna förstajaget, och det betyder övervinna egoismen, förvärva den rätta tjänande inställningen. Denna kommer av insikt om ansvar, tacksamhet och ödmjukhet, insikt om varför dessa tre egenskaper är nödvändiga. Alla dessa insikter är frukter av de första kontakterna med andrajagsmedvetenheten. Dessa insikter måste odlas, ständigt hållas vid liv genom att begrundas.

Tjänandet och framför allt den tjänande inställningen är nödvändiga för kontakten mellan det emotionala och det essentiala. Aktiveringen av det högre emotionala betyder inte vältrande i sentimentalitet, utan drivkraft till osjälviskt arbete. Så länge människan känner sig som en isolerad individ utan samhörighet och söker Augoeides för sin egen personliga utveckling och icke för att bättre tjäna livet, saknar hon kontakt med det essentiala i tillvaron och söker förgäves kontakt med Augoeides. Han kan nå endast av dem som älskar. Kärleken, frigjord från sentimentalitet, yttrar sig snarast såsom vilja, icke såsom känsla. Den är enande energi utan referens till egna jaget.

För att komma i direkt personlig och permanent kontakt med Augoeides måste monaden i förstatriaden i inkarnerande kausalhöljet aktivera andratriadens såväl kausala som essentiala medvetenhet: kausala medvetenheten i andratriadens mentalatom genom förstatriadens mentalmolekyl och essentiala medvetenheten i essentialatomen genom förstatriadens emotionalatom via kausalhöljets centra. Den gamla beteckningen på detta arbete var ”att bygga antahkarana”: upprätta en permanent förbindelseled mellan de båda triadenheterna. Det räcker icke med enbart kausalförbindelsen, eftersom Augoeides lever i enhetsmedvetenheten och icke intresserar sig för förstajagets separatproblem.

Det är först när människan beslutar sig för att leva för mänskligheten, utvecklingen och enheten, som hon kan räkna på Augoeides’ hjälp men då också bara för de problem som möter henne i tjänandet. Augoeides måste vara säker på att människan inte missbrukar den kunskap och energi han skänker henne. Ansvarstagande, tacksamhet och ödmjukhet hör till de essentiala egenskaperna, och dessa förvärvas inte med en gång utan endast med litet i taget under en långvarig process, sträckande sig över många inkarnationer. Men första grunden är att nå insikten om dem, insikten om varför de är nödvändiga och önskvärda. Insikten eller förståelsen kommer alltid först. Att en ännu djupare insikt och förståelse kommer i och av arbetet är också sant. Insikt, förståelse finns av många olika grader, högre och lägre.

Att förvärva kausalmedvetenhet betyder även att förvärva tolv essentiala egenskaper, försöksvis benämnda: livstillit, självstillit, laglydnad, rättrådighet, opersonlighet, offervilja, trohet, för-

tegenhet, livsglädje, målmedvetenhet, vishet, enhet. Förvärvet börjar redan på tidigare stadier och genomlöper många allt högre nivåer, på vilka förståelsen av dessa egenskaper fördjupas och förmågan att framvisa dem befästs. Förståelsen för de essentiala egenskaperna kan börja växa genom studiet av dem, intresset för dem. Också detta är en sida av rätt inställning. Man försöker inte vara vis, ty det är inbilskhet, men man studerar visheten, lär sig att allt mer älska visheten, och likadant förfar man med de andra elva egenskaperna. I detta arbete är det nödvändigt att börja genomsåda och frigöra sig från det oförvandlade förstajagets inneboende mekaniska tendens att tro sig helt och fullt förstå varje "högre slags ting" (till exempel en essential egenskap) det får ett första ytligt begrepp om, ersätta denna mekaniska tendens till tro på egen allvetenhet med en vaknande insikt om att så gott som allt återstår att veta, förstå och framför allt förverkliga, insikten om att man befinner sig i livsupplevelsens första början.

I arbetets början är den trefaldiga tilliten särskilt viktig och måste byggas: Livstillit, självtillit, lagtillit. Liksom i allt ändamålsenligt esoteriskt arbete med att aktivera medvetenheten måste man börja med förståelsen. Vad gäller den trefaldiga tilliten kan denna insikt formuleras så: "Det jag förstår kan jag lita till. Det jag litar till kan jag arbeta för." Självtillit är tillit till dels det egna sunda förnuftet, dels det övermedvetna (gud immanent). Livstillit är tillit icke till vad som helst i livet, kan exempelvis inte vara tillit till flertalet människor på mänsklighetens nuvarande allmänna utvecklingsstadium, utan är tillit till högre rikens kollektivväsen, det vill säga Augoeides och planethierarkin. Lagtillit är tillit till livslagarna. Självtillit kan också kallas tre slag av mod: fysiskt, emotionalt, mentalt. Den som har självtillit vågar vara sig själv, enkel, okonstlad, omedelbar, vågar tänka, känna, handla, vågar vara okunnig, vågar tvivla, vågar försvara frihet och rätt. Utan självtillit saknas mod till självständigt tänkande och egen värdesättning, mod att frigöra tanke och framför allt känsla från traditionella uppfattningar och allmänna opinionens värderingar, mod att erkänna den egna alltid stora okunnigheten och oförmågan. Om man vill utveckla medvetandet, är det absolut nödvändigt att lägga rädslan åt sidan. Rädslan tvingar dagsmedvetenheten ner i lägre centra (centra under diafragma), och så länge den är kvar där, är mottagandet av högre slags (från andratriaden och kausalhöljet kommande) intryck omöjliggjort. Det är därför som medvetenhetsutvecklingens avgjorda fiender arbetar med att frammana rädsla, till exempel strävar att införa samhällssystem som injagar rädsla hos människorna, försvårar eller omöjliggör tillit också mellan dem som annars borde stå varandra nära.

Medvetenhetsaktiveringens tre aspekter

Läran om tillvarons tre aspekter – materia, medvetenhet och rörelse (kraft) – hör till de fyra grundläggande fakta som på ett unikt sätt skiljer hylozoiken från de äldre esoteriska läroren. Denna lära och läran om att materien – atomerna, monaderna och monadernas höljen – är den nödvändiga bäraren av allt slags medvetenhet utgör grunden till aspirantens möjlighet att förstå medvetenhetsaktiveringen. Och att förstå betyder, till skillnad från att bara begripa, att inse varför det måste vara på ett visst sätt och inte kan vara på något annat sätt. Att förstå innebär därmed att man eliminerar missuppfattningar.

Av äldre esoteriska framställningar får man ingen klar uppfattning om vad som är möjligt för människan, förstajaget, individen i fjärde naturriket, och vad som är möjligt för individen först när han uppnått ett högre rike. Lärjungar uppmanas exempelvis att förvärva intuition, som om detta vore görligt för människan och för henne vore något i nivå med att förvärva mental omdömesförmåga. Med hylozoiken får man vetskapen om att intuition är detsamma som 46-medvetenhet, alltså en medvetenhet med tillhörande förmåga, som först kausaljaget börjar något utveckla, icke vanliga förstajaget, icke ens mentaljaget; att förvärv av högre medvetenhetsslag förutsätter att monaden bygger sig ett hölje av motsvarande materielag, eftersom medvetenheten alltid är knuten till sitt eget slag av materia; att monaden inte kan vara självmedveten i någon värld utan att äga ett hölje av denna världens materia; att monaden

först i högsta kosmiska världen (värld 1) kan vara självmedveten i alla världar utan att ha något hölje i någon; att slutsatsen av allt detta blir att monaden inte kan förvärva 46-medvetenhet, förrän den åtminstone börjat bygga sitt 46-hölje.

Men monaden kan inte ens börja bygga sitt 46-hölje, förrän den fungerar med självmedvetenhet i det närmast lägre höljet, det vill säga kausalhöljet. Och för att ha denna kausala självmedvetenhet måste monaden ha byggt ut sitt kausalhölje i en process som sträcker sig över många inkarnationer på människorikets två högsta utvecklingsstadier, humanitetsstadiet (eller högre mentalstadiet), där monaden aktiverar de två högre mentalmedvetenheterna, 47:5 och 47:4, och idealitetsstadiet (det egentliga kausalstadiet), där monaden aktiverar de två för människan tillgängliga kausalmedvetenheterna, 47:3 och 47:2. (Atomslagets medvetenhet, 47:1, hör till andrajaget och utvecklas först av 46-jaget.)

De två högre mentalmedvetenheterna, perspektivtänkandet (47:5) och systemtänkandet (47:4), är två kvalitativt högre förmågor av tänkande, med vilka monaden övervinner de tankefel som särskilt kännetecknar de två lägre mentalmedvetenheterna (47:7 och 47:6). Därvid använder monaden dessa båda högre slags tänkande i aktiveringen av kausalmedvetenheten – 47:5 i aktiveringen av 47:3 och 47:4 i aktiveringen av 47:2 – och förvärvar därmed i bästa fall också förmågan att nerdimensionera kausala ideer, verklighetsideer, till mentala ideer. En särskilt viktig förmåga hos det högre mentala, 47:5 och 47:4, består i att kontrollera det högre emotionala, mystikerstadiets attraktiva fantasi.

Hylozoiken klargör att ett lägre medvetenhets- och energislag kan kontrolleras endast med närmast högre. Detta innebär att det högre emotionala inte kan kontrolleras med det kausala och ännu mindre med det essentiala, utan endast med det högre mentala. Det är därför mystikern, när han är centrad i 48:2, visserligen kan få en tillfällig kontakt med lägsta slag av essentialmedvetenhet, 46:7, men likväl inte kan förstå eller på annat sätt använda denna, utan blir kvar i sina illusioner och fiktioner, exempelvis religiösa sådana. Det är också därför de båda mellan 48 och 46 liggande stadierna – högre mentalstadiet och kausalstadiet – är nödvändiga stadier i medvetenhetsutvecklingen. Med det högre mentala genomskådar människan det högre emotionalas attraktiva illusioner och gör sig därvid oberoende av dessa. Det kausala behöver hon sedan för frigörelsen från även det högre mentalas fiktioner, så att dessa ”approximationer till verkligheten” efterhand ersätts med idel verklighetsideer. När sedan det kausala nått en viss styrka, så att monaden kan för längre stunder uppehålla sig i kausalhöljets centrum och där med kausal självmedvetenhet, fri från illusioner och fiktioner, begrunda verkligheten och livet, därmed få kausal verklighets- och livsförståelse, då men också först då börjar monaden kunna bygga sitt essentialhölje med början i lägsta molekylarslaget, 46:7. Då men också först då börjar monaden kunna tillgodogöra sig essential livsförståelse.

Av det just sagda framgår att intet stadium kan hoppas över i medvetenhetsutvecklingen (medvetenhetsaktiveringen). Viktigt att förstå är att dessa allt högre utvecklingsstadier är bestämda av monadens förmåga av självaktivitet i sina allt högre höljens allt högre materielag och att stadierna därför kan anges enligt dessa materielag. Aktiveringen av medvetenheten i ett höljes materia börjar nedifrån höljets lägsta molekylarslag.

Sin förmåga av aktivitet och medvetenhet i ett hölje utövar monaden uteslutande genom höljets centra. Ju högre kvalitet i denna aktivitet och medvetenhet – ju högre grad av självmedvetenhet, ju mer ändamålsenlig aktiviteten, ju mindre innehåll av illusion och fiktion i dess medvetenhetsfunktioner – desto högre centrum kan monaden uttrycka sig igenom. Hos exempelvis eterhöljet kan de fyra högre centren – hjärt-, strup-, pann- och hjässcentren – tillfälligt bli bärare av monadens självmedvetenhet, när monaden är centrad i det fysiska och har sin uppmärksamhet riktad på fysisk verklighet, medan de fyra lägre centren – solarplexus, mjält-, sakral- och bascentren inte kan vara bärare av självmedvetenhet (ofta nämns i detta sammanhang endast tre lägre centra, eftersom mjältcentret har uteslutande fysiska funktioner). För kausalhöljet gäller att monadens aktivitet i dess tredelade (på kausalstadiet fyrdelade)

centrum alltid måste beledsagas av självmedvetenhet. Mekaniska, automatiska eller robotmässiga medvetenhetsfunktioner, som ju är ytterst vanliga i de lägre höljenas centra, kan aldrig förekomma i kausalhöljets centrum. I detta centrum måste all aktivitet vara självmedveten aktivitet, antingen augoeidernas eller människomonadens självmedvetna verksamhet; det förstnämnda tillståndet råder nästan uteslutande på människans lägre utvecklingsstadier; medan det sistnämnda kännetecknar de högre stadierna (kulturstadiet och högre) och i ökande grad allteftersom människomonaden oftare och längre förmår vara självmedveten i kausalcentret och augoeiderna i samma mån drar sig tillbaka ”uppåt” och överlämnar kausalhöljet åt människan.

Ljusteknik

Kausalhöljet och eterhöljet är människans viktigaste höljen. De är till skillnad från organismen, emotionalhöljet och mentalthöljet väl fungerande, eterhöljet aktuellt och kausalhöljet potentiellt väl fungerande (på mänsklighetens nuvarande allmänna utvecklingsstadium). Liksom den fysiska människan skall eteriseras, så skall den ”andliga människan”, det vill säga den mot andrajaget inriktade människan, övergå till de kosmiska eteriska världarna 43–46, som också är enhetens världar. Men hon kan icke ingå i enheten såsom isolerat jag, såsom särjag, fångat i illusioner och fiktioner. Illusionerna är egoistiska emotioner och fiktionerna är föreställningar som inte överensstämmer med sanningen eller verkligheten. I enhetens värld (46) råder kärlek–visdom. Essentiala kärleken är raka motsatsen till illusionernas emotionala egoism, och visdomen är raka motsatsen till fiktionernas osanningar. Erövrandet av kausalmedvetenheten innebär att illusionernas och fiktionernas makt brytes och att permanent självmedvetenhet vinnes. Denna är nödvändig förutsättning innan gruppmedvetenheten förvärvas, ty annars skulle individens självidentitet förloras.

Till skillnad från de tre sämre fungerande höljen kallas de två bättre fungerande, eterhöljet och kausalhöljet, människans båda ”ljuskroppar”. Därmed antyds dels att de kan ändamålsenligt förmedla ”ljus”, det vill säga högre slags (43–46) medvetenhet och energi till förstajaget, dels att de har särskilt viktiga uppgifter att fylla i förstajagets, människomonadens, ändamålsenliga arbete med att förvandla sig till andrajag, ett förfarande som kallas ”ljustekniken”. Det nu sagda tarvar några förklaringar.

I tredje delen av denna uppsats förklarades att människans två slag av vara – förstajagets aktuella vara och andrajagets i stort sett endast potentiella vara – är så i grunden olika därför att förstajaget helt och hållet är begränsat till den kosmiska grovfysiska världen och andrajaget helt och hållet hör till den kosmiska eterisk-fysiska världen med allt vad detta innebär ifråga om analogier med människans grovfysiska organism och hennes eterhölje.

I esoteriken betecknas det grovfysiska både symboliskt och faktiskt som ”mörker” och det eteriska fysiska som ”ljus”. Därmed förstår vi varför eterhöljet kallas ”ljuskroppen”. Men motsatsparet ”mörker–ljus” tillämpas också i kosmisk skala, så att det kosmiska grovfysiska (47–49) kallas ”mörker” och det kosmiska eteriska (43–46) benämns ”ljus”. Alla höljen av 46-materia och högre kallas därför ”ljuskroppar”. Också kausalhöljet kallas ljuskropp, eftersom dess centrum aktiveras genom andratriaden (45:4, 46:1, 47:1).

Mot bakgrund av detta förstår vi benämningen ”ljusteknik” på den teknik monaden använder för att ur det välutvecklade förstajaget få andrajaget att växa. Beteckningen ”ljus” avser alla tre aspekterna – högre slags materia, högre slags medvetenhet, högre slags kraft – liksom beteckningen ”mörker” avser lägre slags materia, lägre slags medvetenhet, lägre slags kraft. Ljus är kunskapens materia, eftersom högre slags materia (lägst 47:3) alltid också är kunskap, innehåller idel verklighetsideer. Omvändningen gäller också: verklighetsideerna måste ha ett materiellt underlag, och detta är kausal och högre materia. Dylik högre materia kan inte vara bärare av emotionala illusioner och mentala fiktioner.

Försök, som planethierarkin tidigare gjort att lära ut ljustekniken exoteriskt, har inte medfört

önskade resultat. Lärjungar har missförstått symbolen ”ljus”, tagit den bokstavligt, som om de skulle förvärva högre slags medvetenhet genom att visualisera ljus. Visualisering eller bildskapande fantasi är en emotional förmåga. Den avser materiaspekten, inte medvetenhetsaspekten. Men symbolen ”ljus” avser, som sagts, alla tre aspekterna, och vad gäller förstajagets förvandling till andrajag är i ljustekniken medvetenhetsaspekten den väsentliga, liksom viljeaspekten är viktigast på ljusteknikens senare stadium: andrajagets förvandling till tredjejag.

Ett exempel på hur lärjungar missuppfattat ljustekniken är den framställning av ”antahkaranas vetenskap” som gjorts i boken *The Rays and the Initiations* (i svensk översättning: *Strålarna och invigningarna*), utgiven i Alice A. Baileys namn. Enligt den beskrivning av förfarandet, som lämnas i denna bok på ss. 440–530 (svenska översättningens ss. 377–452), slår lärjungen bron från förstatriaden till andratriaden och sedan vidare till tredjeatriaden genom att först ”fokusera energi i mentalvärlden vid punkten för största möjliga spänning”, därefter med emotionala skapande fantasin ”visualisera bron av ljus i hela dess skönhet och fullständighet” för att sedan i ett tredje steg med användande av viljekraft och ett visst maktord projicera denna fantasiskapelse mot andratriaden. Förfarandet omfattar därefter ytterligare tre steg, vilka Bailey i sin framställning beskriver mera knapphändigt.

Grundfelet i denna framställning består i tron att man utvecklar högre medvetenhet – högre mental (47:5 och 47:4), kausal (47:3 och 47:2) etc. – genom att skapa fantasibilder i emotionalmateria. Det gör man emellertid inte, ty det enda man då utvecklar är fantasiförmågan.

Förvärv av högre mental medvetenhet innebär förvärv av högre, bättre, exaktare slags tänkande och förståelse. Förvärv av kausal medvetenhet innebär dessutom förvärv av förmåga att konstatera verkliga orsaker, verkliga fakta, oberoende av avstånd i rummet och förfluten tid i planeten. Detta är förmågor, som måste förvärvas enligt sina egna, mentala och kausala förutsättningar. Att hänge sig åt fantasi, skapande eller ej, om förvärv av dylika förmågor leder inte till detta förvärv. Om jag i fysiska världen vill förvärva en viss förmåga eller skicklighet, likgiltigt vilken – vävning, snickeri, främmande språk, kirurgi, fysioterapi, fiolspel – kommer jag ingen vart med att fantisera om detta förvärv. Jag måste arbeta hårt, effektivt och länge med ämnet ifråga enligt dess egna förutsättningar, därunder mottaga ledning och undervisning av dem som redan är skickliga i det. Jag måste noga iakttaga mina misstag och felgrepp eller få dem påpekade, genast rätta dem för att kunna gå vidare. Detta gäller förmågors förvärv i fysiska världen, men det är ingen väsentlig skillnad vid förmågors förvärv i mental- och kausalvärlden. I emotionalvärlden däremot är allt känsla och fantasi, också förmågors förvärv – men så är allt i den världen illusion eller på ren svenska: lögn.

Den bro, det så kallade antahkarana, som lärjungarna bygger mellan det högre mentala (47:4) och det kausala (47:1) genom kausalhöljets centrum, är ingenting annat än deras med eget arbete och förverkligande aktiverade högre mentala och kausala medvetenhet, förvärvade egenskaper och förmågor. Dessa högre medvetenhetsslag, högre slags egenskaper och förmågor hör till medvetenhets- och viljeaspekten. Som allt i tillvaron har de också en materieaspekt, i detta fall materia av slagen 47:1-5, och denna utgör i materiell mening förbindelsen mellan 47:1 och 47:4. Men utan de motsvarande medvetenhets- och viljeaspekterna, det vill säga de ifrågavarande högre medvetenhetsslagen, egenskaperna och förmågorna (sammanfattade i de tolv essentiala) finns inte heller materiaspekten, bron i materiell mening. Fantasien, hur skapande den än är, har ingenting att tillföra detta.

Osökt tänker man här på den gamla svenska folksagan om gästen, som erbjöd sig att koka soppa på en spik och bjuda alla i stugan på denna anrättning. Bondmoran själv behövde bara släppa till litet salt, försäkrade gästen först men begärde sedan fram allt mer av grönsaker, rotfrukter och kött. Den skapande fantasin är som spiken i soppan: den gör varken till eller från för näringen. De av lärjungarna själva aktiverade slagen av högre mental och kausal medvetenhet, de av dem själva förvärvade egenskaperna och förmågorna är som soppans innehåll av verklig näring. I new-age-kretsar finns en utbredd tro på den underbara spik-

soppan – en tro på att fantiserande om högre medvetenhet är detsamma som denna högre medvetenhet och att fantiserande om förvärv av högre medvetenhet är detsamma som detta förvärv.

Att som Alice A. Bailey gör kalla den skapande fantasin för en ”aspekt av intuitionen” är alldeles felaktigt. Med intuition menas i esoteriken åtminstone kausal medvetenhet (47:1-3), men oftast essential (46). Intuition ger i kunskapshänseende ofelbart riktiga verklighetsideer, befriade från illusioner och fiktioner. Fantasins däremot är en förening av emotional och mental medvetenhet och består till 99 procent illusioner och fiktioner, alltså föreställningar som inte överensstämmer med verkligheten. Det emotionala är det enda slag av medvetenhet som inte har något att tillföra till verklighetsuppfattningen, utan dess uppgift är att på emotionalstadiet ge viljeenergi som driver till handling. Det är också detta riktiga och viktiga bruk lärjungen skall göra av sin emotionalitet: rikta den nedåt mot fysiska handlandets värld, i självförverkligande och tjänande. Det som då kan ske, om han leds av rätta motiv och rätt inställning, är att det upprättas en ömsesidig kontakt mellan det högre emotionala och det kausala, 48:3 med 47:3 och 48:2 med 47:2, så att passiv kausalmedvetenhet aktiveras. Men denna aktivering blir mest ändamålsenlig, när den får ske i det omedvetna, utan att känslan riktas uppåt mot tankens och idéns världar, ty därav blir bara vilseledande fantasi. Det emotionala inslaget i fantasin kan visserligen vara av högre slag, attraherande känslor. Men det mentala inslaget är av lägre slag, ty det högre mentala – perspektiv- och systemtänkandet – strävar inte efter att bli kvar i förening med det emotionala utan tvärtom efter att frigöras från detta och i stället förenas med det kausala.

Om skapande fantasi vore en metod för medvetandets utveckling, varför sker då ingen sådan utveckling efter ”döden” under vistelsen i emotionalvärlden? I denna värld härskar ju skapande fantasin suveränt.

Att missförstå symboler på det sätt som Bailey gjort i sin framställning av ”antahkaranas vetenskap” är att hemfalla åt ett slags vidskepelse. Det vidskepliga ligger i det bakomliggande antagandet att manipulation med materien, materiella former – i detta fall visualiserade sådana – har den ringaste effekt ifråga om aktiveringen av högre slags medvetenhet. Det är samma slags vidskepelse som framkommer i exempelvis new-age-läror om ”att höja medvetenheten” genom att manipulera med eterhöljets centra (chakraer), visualisera dem, meditera på dem. Visserligen sker förändringar i centrens utstrålning och lyskraft, när högre medvetenhet aktiveras. Men dessa förändringar är verkningar i materie- och energiaspekten av orsaker som ligger i medvetenhetsaspekten. Att försöka tillämpa omvända förfarandet: att stimulera centren och därigenom tro sig erhålla den högre medvetenheten är vidskepelsens själva kärna. Det är att förväxla orsak och verkan, och hur kan man förvärva kausal medvetenhet, som till sin natur är konstaterande av och förståelse för orsaker, med ett förfarande som bygger på en grov missuppfattning om vad som är orsak och vad som är verkan i detta förvärv av högre medvetenhet?

Det var visserligen ett misstag att utge denna framställning, som om den vore planethierarkins undervisning, men felet är snarare Baileys efterföljares, eftersom den bok varom fråga är, *The Rays and the Initiations*, utgavs mer än tio år efter hennes bortgång. Konsekvenserna av detta misstag är heller inte så allvarliga som man annars kunde befara, eftersom det i alla händelser bara är medvetna lärjungar till planethierarkin, som har att befatta sig med ”antahkaranas vetenskap” i någon mer omfattande, praktisk mening, och de får undervisning av sina lärare, som därvid rättar de missuppfattningar som lärjungarna ändå alltid drar med sig in på lärjungaskapets första steg och ibland har svårt att frigöra sig ifrån.

Förstajaget, monaden i förstatriaden, har en automatisk och mekanisk, ”medfödd” tendens att i allt utgå från materieaspekten, ända därefter till att anse den vara den väsentliga eller enda verkligt existerande. Detta förklarar varför lärjungar, som är kvar i människoriket, ofta har så svårt att också i fråga om högre medvetenhet och dess aktivering frigöra sig från betraktelsesätt som handlar om att manipulera materieformer. För andrajaget, monaden i andratriaden, är

däremot medvetenhetsaspekten den väsentliga, liksom för tredjejaget rörelse- eller viljeaspekten blir den viktigaste. I ljustekniken, som ju framför allt handlar om människomonadens (förstajagets) strävan att övergå till andratriaden, bli ett andrajag, måste lärjungen därför tänka om och låta allt sitt arbete utgå ifrån och vara inriktat på medvetenhetsaspekten.

Också i arbetet med eterhöljets centra måste han utgå ifrån medvetenhetsaspekten, från självmedvetenheten, kausalmedvetenheten, om än av lägsta slag. De fenomen, som han därvid kan konstatera i dessa centras materieaspekt, måste han betrakta såsom effekter och inte orsaker, fullständiga bisaker som han inte bryr sig särskilt om. Han får vidare lära sig att noga skilja på de tre lägre och fyra högre centren. De tre lägre centren, de under diafragman, hör ihop med förstajaget. Självmedvetenheten kan inte hållas i dessa tre lägre. De fyra högre centren, de över diafragman, kan förmedla energi från kausalhöljets centra och andratriaden, senare även tredjetriaden. Självmedvetenheten kan hållas i dessa fyra högre. Självmedvetenheten skall framför allt hållas i huvudet, i panncentret och hjässcentret.

Och vad gäller symbolen "ljus" uppmanas han av läraren att minst beakta dess materieaspekt och mest dess medvetenhetsaspekt. Visserligen betyder "ljus" högre slags materia, högre slags materiehöljen, och då särskilt kausalhöljet och högre höljen. Men en viktigare insikt är att monader, som förvärvat och aktiverat höljen av dessa högre slags materia med högre slags medvetenhet, därigenom (med kausalhöljet) är permanent självmedvetna och (med 46-höljet) även gruppmedvetna. "Ljus" är självmedvetenhetens och gruppmedvetenhetens materia, och "ljus" betyder därmed även självmedvetenheten och gruppmedvetenheten i sig, utan avseende på höljena.

Avslutning och sammanfattning

Andrajagsmedvetenhet – kausalmedvetenhet, 46-medvetenhet och 45-medvetenhet – ger till skillnad från förstajagsmedvetenheten kunskap om tillvaron, självmedveten medvetenhetsgemenskap med andra och förmåga att förverkliga idealet, vilken är den verkliga visdomen.

Hur andrajagsmedvetenheten erövrar: vårda det frö som redan finns. Detta frö är altruistiska känslor, önskan att tjäna, sanningskärlek, strävan efter kunskap, begynnande essentiala egenskaper – ingenting av detta härrör från förstajaget, utan allt detta kommer från det embryoniska andrajaget.

Begynnande essentialmedvetenhet ingår i utvecklandet av kausalmedvetenhet, eftersom de olika slagen av högre medvetenhet inte är isolerade från varandra. I nya tidens lärjungaskap handlar det inte så mycket om att först bli ett kausaljag, sedan ett 46-jag och slutligen ett 45-jag, utan alla tre medvetenhetsslagen måste finnas i någon mån aktiverade redan hos kausaljaget, de två högre givetvis ännu bara i sina första ansatser.

Den vet inget om ljuset, som inte har sett mörkret. Det är därför nödvändigt att studera hindren. Man måste kunna se dem, man får inte fly undan dem, urskulda, förgylla eller bortförklara dem. Tre allvarliga hinder: formativt tänkande och formativt tal; inbillning, i synnerhet negativ inbillning; och negativa känslor. Andra viktiga hinder är tendensen till spekulation, att göra antaganden utan tillräcklig grund, tendensen till subjektivism och självcentrering.

Esoteriken kallas i framtiden ljusteknik, och framtiden börjar nu. Ljusteknik betyder: på rätt kunskap och förståelse byggd skicklighet i att använda ljuset. Och ljuset är etermaterien, dess energi och medvetenhet. Och därmed menas systemisk eter, 49:1-4, och kosmisk eter, 43-46. Också kausalhöljet räknas hit, eftersom dess centra aktiveras av andratriaden (45-47). Det finns ingen enbart teoretisk esoterik. All esoterik måste även praktiseras, vara skicklighet i handling, tillämpas i livet. Läran lever icke oanvänd.

En klar förståelse av medvetenhetsutvecklingens teori är ett starkt redskap för medvetenhetens praktik. Att reflektera, alltså självständigt tänka, på esoteriska sanningar med hylozoikens klara begrepp utvecklar högre mental medvetenhet, vilken blir en bro till kausal medvetenhet. Att visualisera bilder av oklar innebörd utvecklar endast förmågan att visualisera,

alltså emotional-mentala fantasin, vilken icke är en bro till kausal medvetenhet.

Det finns ingen aspirant, som inte kan intensifiera sin enhetsmedvetenhet. Det finns heller ingen aspirant, som inte kan arbeta med åtminstone någon sida av ljus tekniken. Han bör dock inte nöja sig med detta blotta faktum utan ständigt arbeta med att stärka och förbättra sitt vara, vidga och fördjupa sin kunskap.

Först publicerad som artikelserie i nättidskriften *Den Pytagoreiske Kuriren* 2012–2013.
Copyright © 2013 by Lars Adelskog. Alla rättigheter förbehållna.